

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési árak:
Egész évre 14 frt., fél évre 7 frt., negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65. szám
Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnepnap után is.

II. év.

Budapest, 1898, kedd, június 7-én.

156. szám.

A háttérben.

(p-d.) Vajjon megérezte-e a Ház a pillanat fontosságát, amikor felállott Lukács László és benyújtotta a maga két szürke, igénytelen javaslatát, az egyiket a szeszforgalmi adóról, a másikat a cukor- és sörfogyasztási adóról. Akik hallották a javaslatok címét, amikor a miniszter felolvasta, bizonyosan azt gondolták: eh, ezek is csak amolyan gazdasági törvények lesznek, amik lehetnek fontosak, azért senki sem veszi azokat komolyan, legalább a Házban nem.

A valóság pedig az, hogy e javaslatoknak épen nem a pénzügyi tartalma fontos és érdekes. Nem is a tartalmuk nevezetes. Hanem kizáróan az a tény, hogy a magyar kormány e törvényjavaslatokat a Ház elé terjesztette.

Mert a javaslatok olyan fogyasztási adókérdéseket oldanak meg, amelyek egy izben már megtalálták a maguk szabályozását. Valamikor régen a kiegyezési javaslatokban történt ez a megoldás. Most pedig előáll a kormány s aminek szabályozását előbb Ausztriával való egyezség útján akarta keresztülvinni, azt most a magyar állam önálló szuverenitásából akarja megcselekedni. Ez a javaslatok politikai háttéré, ez azok roppant fontossága.

Hogy mi tette szükségessé ezt a lépést, mindenki tudja, arról kár volna beszélni. De nem is ez az érdekes. Az osztrák réges-régen unalmas sujt. Az a fontos, hogy a magyar kormány hozzáállott az osztrák helyzet következményeinek levonásához és ehhez meg-

volt az akarata és módja egyaránt. És cselekedete formáserint sem jelentkezik provizóriumképen. A javaslatokban egy szó sincs arról, hogy azok hatálya csak addig tart, amíg az új kiegyezés létre jő. Másfelől pedig ezek a mai javaslatok el is maradhattak volna, az eddigi állapotot egyszerűen fenn lehetett volna tartani a kiegyezésig, ha még lenne egyáltalán reménység, hogy lesz még egy kiegyezés.

Röviden összefoglalva, az a politikai tartalma a mai javaslatoknak, hogy a magyar állam önállóan rendezkedik a kiegyezés egyik kérdésében.

A lavina megindult és nincs ami feltartóztathatná. Ausztria megindította a gazdasági különválás prozesszusát és Magyarország csendesesen, szinte flegmával nézi, miként rázzák mások ölébe a gyümölcsöt, amelyek után oly sokan áhítottak, noha az ország többsége gazdasági szempontból épen nem kívánta azokat, politikai érdekből pedig még beszélni se akart róluk.

Egyre pattognak a kapcsok, amelyek a gazdaság terén szövetségbe fűttek bennünket Ausztriával. De a kettészakadás roppanása odaát nem téríti észre az osztrák Bedlamot, itthon pedig azzal a nyugalommal fogadja a közvélemény az egymást követő momentumokat, amelylyel a nyugodt lelkiismeret fogadja a dolgok alakulását, mondván: „Én megtettem a kötelességemet, nem felelek a következőkért; ha szerencsét hoz a jövő, a sorsnak adassék érte köszönet, ha veszedelmet rejteget, nem én okoztam.”

S ez jól van így; ez felel meg az

ország alkotmányosságának, politikai érettségének. Vártunk eleget, figyelmeztettünk gyakran: ha nem hallgattak a szavunkra, nem mi vagyunk a hibásak. Nem siettetjük az evolúciót, de nem is állhatunk meg egészen, mert hová lenne ez a monarchia, ha mi sem gondoskodnánk a jövőről, ha mi is beállnánk, hogy megobstruáljuk az állam lét-érdekeit.

Biztosra lehet venni, hogy holnap megint keserves jajgatás felel majd osztrák-részen a pénzügyminiszter javaslataira. És mi nem nyomhatjuk el a részvétet a panaszos szavak hallatára. Szegény osztrák, aki csak jajgatni tud már a veszedelem láttára, de segíteni nem tud magán, mikor pedig az ő kezében van a helyzet kulcsa. De a részvét nem mehet odáig, hogy magunk is merő sópánkodásra adjuk magunkat, merő részvétből nem vállalhatjuk az elvet, hogy hadd jöjjön az özönvíz.

De ha a panason kívül megint vádakkal is illetnének bennünket, hogy elszakadási sportot üzünk, hát az se fog tulságosan felizgatni bennünket. Ma már e vádak nem juthatnak el oda, ahol a népek sorsa fölött döntenek, reputációja felett ítélnék. Ma már a vádnak nem lehet hatása se kifelé, se fölfelé. Mert kellőképpen meg tudják ítélni Magyarország viselkedését.

Ebből a szempontból is üdvös a mai javaslatok benyújtása. Azt bizonyítja e törvényjavaslatok, hogy a magyar kormány ellentáll a Bécs felől jövő szörnyen erős nyomásnak és csak ott enged, ahol már nyilvánvaló a szakadás, ahol okvetetlenül segíteni kell, mert különben

A 16-osok.

Nyolczvanhét esztendővel ezelőtt nagy látványosság volt a híros városban, Kecskeméten. Idegen országból odaérkezett egy svalizér-ezred. Nagy lovaik végigtáncoltak a poros utcákon és az alföldi leányok, menyecskék kissé félve, kissé remélve, a rácsoskapuból nézték a svalizérokat, akiknek az volt a legnagyobb gondjuk, hogy jó helyre jussanak. Amíg nagynehezen mindenik eljutott a szállására, addig hamar meg is barátkoztak a szép fehérnéppel, amely pedig nem értette a szavukat. Mert hát németül beszéltek a szegények, meg csehül és ne adj isten, hogy csak egy is ki tudta volna mondani a magyar szót. De minek is lett volna itt a sok szóbeszéd. A katona, hiába, csak katona, akárhogy beszél is és a csontos svalizér kacsinatását pírulva, nevetve visszaadták az asszonyok; egy ölelés, hirtelen és lopott, többet mondott száz körmondtnál, a gazda háta mögött rabolt csók pedig beszédesebb volt a prédikácziónál. Az egyik helyen nem haragudtak meg érette, a másik helyen a formás menyecske seprével támadt a vakmerő németre, de a hirtelen harag is hamar lecsillapodott és nemsokára egészen otthon érezték magukat a svalizérok.

Többé nem is kívánczoltak el ebből az országhól. Itt maradtak és cserébe magyarokká lettek. Bejárták azóta Gyöngyöst, Pestet, Sopront, Nagyváradot, Nyíregyházát, Nagyszebent,

Debreczent és holnap itt a fővárosban az a néhai svalizér-ezred mint 16-os huszárezred megünnepli fennállásának százéves jubileumát. Kerek huszonöt esztendeje, hogy ez a százéves ezred a 16-os huszárok ezrede, és az egész közös hadseregben magyarság tekintetében az elsők között van. Legénysége ott nő fel az Alföld rónáin, ahol még szörén ülnek meg a lovat, nem hall idegen szót és amikor felkerül a fővárosba a 16-os huszárokhoz, akaratlanul is folytatja az ezredben a magyarosítás munkáját. A Nagypálok, Koyácsok akárhogy is erőködnek, nem veszik be a német szót és ők azok, akik hosszú éveken át magyar kaptára húzták és azután nemzedékről nemzedékre átadták a német katonai kifejezéseket. A tagreveille-ből ők csináltak tagravért-et, a zapfenstreich-ből czapistráng-ot, öbester-t az oberst-ből és ők azok, akik három évi szolgálat után csak annyira tudják vinni, hogy a rapportnál ilyenformán kérnek új cipőtalpat (Schuhsohlen):

— Herr ritmájszter, ik piti géhorszám ajn pár csuszola!

Ezek a jó magyar fiúk tehát holnap katonás parádéval jubileumot ülnék. Érdekes véletlen, hogy épen a magyar király koronázásának évfordulóján telik be száz esztendeje, hogy ez a most teljesen magyar huszárezred megalakult. Nem voltak mindig huszárok és most, hogy azt a bizonyára nem minden jelentőség hiányában szűkülködő évfordulót meg-

ünneplik, néhány szóval elmondjuk, a 16-os huszárok kik voltak ezelőtt és merre volt hazájuk.

Dragoniosoknak születtek 1798. június nyolczadikán Bajorországban, az angfurti táborban. Az ezred a tizenhármas számot kapta, de a szerencse, mely a katonák fegyvereit kísérte, mintha megczáfolni akarta volna a tizenhármas számról elterjedt rossz véleményét. A francziákkal háboruskodtak és ahol megjelentek, ott egyszerűen elpártolt a francziáktól a hadi szerencse. Így 1799-ben vagy öt kemény ütközetben vettek részt és ezek közül az stoc k a c h i és a vis l o c h i csatában különösen kitüntették magukat. Négy év alatt tökéletesen megalapították jóhírüket a tizenhármas dragoniosok és ahol meglátták sötétzöld kabátjukat a vörös gallérral, fehér gombokkal, meg szük fehér nadrágjukat, ott inába szállt az ellenség bátorsága.

Négy év múlva, 1802-ben ment át az első nagy átalakuláson az ezred. Ekkor a hatodik számú svalizér-ezred lett belőle és a katonák, akik azidőtől kezdve tizenkét évig és nem életfogytig szolgáltak, új ruhát is kaptak, mely ugyancsak elűtött a régítől. A kabát sötétzöld színét fehérre változtatták és a vörös gallér helyett fekete gallért varrtak rá. A svalizérok az 1802-től 1809-ig terjedő mozgalmas időben ott voltak minden nevezetesebb ütközetben. L a n d e s h u t n á l, A s p e r n e i és W a g r a m n á l, ha nem is avóztak

bezuul a résen az országra a gazdasági és politikai rendezetlenség áradata.

Ezen a nyomon kell az országnak továbbhaladnia a gazdasági önállóság törvényhozási előkészítésében és gyakorlati megvalósításában egyaránt. Akkor meglesz a politikai gyümölcse az ország eddig tanusított viselkedésének és enyhülni fognak a különválás krízisei. A kormánynak pedig az a kötelessége, hogy a közvélemény szinte páratlan józanságának védelme alatt kettős erővel dolgozzék mindannak az előkészítésén, amire szüksége lesz az országnak, ha a kiegyezés esélyein akkora rést vágnának az osztrák pártok, amelyet igénytelen javaslatokkal nem lehet többé betölteni.

A mai javaslatok belekerülnek majd az ország törvénytarába és mi úgy sejtjük, hogy ott nem az új kiegyezés küzdelmeit fogják jelezni az utókor számára, de egy új magyar gazdaság-politikai aera kezdetét.

Mert ennek a silhuetje látszik a háttérben.

POLITIKAI HIREK.

Uj titkos tanácsosok. A király — amint értesülünk — gróf K u u n Gézá és gróf K a r á t s o n y i Jenő országgyűlési képviselőt valóságos belső titkos tanácsosokká nevezte ki. A hivatalos lap ezeket a kinevezéseket egyik legközelebbi számában fogja közölni.

A főrendiház ülése. A főrendiház holnap délelőtt 11 órakor ülést tart. Több kisebb jelentőségű törvényjavaslaton kívül a lelkészi jövedelem kiegészítéséről, a községi erdők állami kezeléséről és a hitelszövetkezetekről szóló törvényjavaslatokat tárgyalják.

A szesz-, sör- és cukorforgalmi adó. A pénzügyminiszter a képviselőház mai ülésén két fontos törvényjavaslatot terjesztett elő, amelyek egyike a szeszforgalmi adóról, másika a cukor- és sörfogyasztási adóról szól. E két javaslat lényegét a következőkben ismertetjük:

I. A szeszforgalmi adó. Szesz-

forgalmi adó alá esik minden oly égetett szesz folyadék, mely a magyar korona országainak területén való fogyasztásra van rendelve. A szeszforgalmi adó tétele hektoliterfokonként 15 krajczár, vagyis ugyanannyi, mint a mennyit a jelenleg szeszitalmérés adó tesz. A szeszforgalmi adó csak a fogyasztásra rendelt cikkek után lesz fizetendő, az okból arra a szeszre nézve, amely olyan helyre szállítandó likőr, rum és egyéb égetett szesz folyadékok előállítására fordítatik, mely helyre a törvény határozmányai nem terjednek ki, a javaslat szerint adómentesség fog adatni. Csak az 5000 hektoliterfoknál több alkoholt tartalmazó küldemények, valamint az olyan helyekről beszerzett adóköteles cikkek után járó szeszforgalmi adót köteles maga az átvéő fél megfizetni, mely helyekre a törvény hatálya ki nem terjed, minden más esetben a szeszfőzde, vagy a szesz tartására rendelt szabad raktár vállalkozója köteles a cikkek kiszállításakor az adót is megfizetni. A közvetítőkereskedés könnyítése érdekében az engedéllyel bíró szesznyereskedők, a bejegyzett czégu likőr- és rumgyárosok és azok, akik szeszadóval nem terhelt égetett szesz folyadékok töményítésével és átalakításával foglalkoznak, égetett szesz folyadékokat a szeszforgalmi adóval terheltlen szereshetnek be s az adót csak akkor kötelesek fizetni, mikor e cikkek üzleti helyiségeikből fogyasztásra kiszállítják. A szeszitalmérés adóra vonatkozó törvényes határozmányok, mert 1898. évi szeptember hó 1-én azon adó helyébe a javaslat szerint fizetendő szeszforgalmi adó lép — hatályon kívül helyeztetnek s ehhez képest a szeszitalmérés adónak községenkénti biztosítása czéljából kötött szerződések hatálya az 1898. évi augusztus hó 31-ik napjával megszűnnek.

II. A cukor- és sörfogyasztási adó. A cukor- és sörfogyasztási adóról szóló törvényjavaslat szerint fizetendő külön fogyasztási adóval csak az a cukor és sör terheltetik meg, mely a magyar korona országainak területén való fogyasztásra van rendelve, valamint azok a czukorkák, kandirozott gyümölcsök, csokoládék, csokoládé-gyártmányok és likőrök, melyek egy kilogrammot, illetve egy liter meghaladó mennyiségben oly helyről hozatnak be, melyre a törvény hatálya nem terjed ki. A cukorra és sörre nézve a javaslat ugyanazt az adótételt (100 kilogramm tiszta sulyú cukor után 6 forint, illetőleg 1 hektoliter sör után 5 forint) állapítja meg, mely cukorfogyasztási, illetőleg söritaladó gyanánt (Horvát-Szlavonországokban a söritalmérés adó és a sörfogyasztási adók fejében együttesen) jelenleg is szedetik; a czukorkáknál 6 forintban, a kandirozott gyümölcseknél 4 forintban, a csokoládénál és a csokoládé-gyártmányoknál 3 forint 50 krajczárban — minden 100 kilogramm tiszta suly után, — a likőrnél ellenben minden hektoliter után 2 forintban megállapított adótétel pedig az ezekben a cikkekben tartalmazott cukor arányában s a cukorra nézve 6 forintban megállapított adótétel alapul vétel mellett határoztatott meg. Csak az ötven méterháznál nagyobb mennyiségű czukrot és ötven hektoliternél nagyobb mennyiségű

sört tartalmazó küldemények, valamint az olyan helyekről beszerzett adóköteles cikkek után járó fogyasztási adót köteles maga az átvéő fél megfizetni, mely helyekre a törvény nem fog kiterjedni; minden más esetben a cukorgyártelep vagy a cukor tartására rendelt szabadraktár, illetve a sörfőzde vállalkozója köteles a cikkek kiszállításakor ezt az adót is megfizetni. A közvetítő kereskedés könnyítése érdekében a bejegyzett czégu cukor- és sörnyereskedők e cikkek a fogyasztási adó lefizetése nélkül szereshetnek be s az adót csak akkor kötelesek fizetni, mikor a cukor vagy sör üzleti helyiségeikből fogyasztásra kiszállítatik. A cukor- és a sörfogyasztás megadóztatására, illetőleg a söritaladóra (a söritalmérés adó és a sörfogyasztási adóra) nézve jelenleg érvényben levő törvényes határozmányok megszűnnek. A boritaladónak és a hásfogyasztási adónak (Horvát-Szlavonországokban a boritalmérés adónak) beszedése iránt kötött megváltási és bérleti szerződéseknek az e javaslat szerint megszűnendő részei 1898. évi szeptember hó 1-vel hatályon kívül helyeztetnek, de fentartatik, ugy a kincstárnak, mint a szerződött feleknek is az a joga, hogy az illető szerződést egészben, tehát azon részében is, mely a boritaladóra és a hásfogyasztási (illetve a boritalmérés) adóra vonatkozik, 1898. évi július hó 1-ig, illetve július hó 15-ig felmondhassák. Ekként gondoskodva van arról, hogy a boritaladó és a hásfogyasztási adó 1899. évre még a jelen év folyamában újabb szerződések útján biztosítható legyen.

Olay Lajos és Pichler Győző mentelmi ügy.

A mentelmi bizottság, mihelyt a Rakovszky István által a képviselőházban ma bejelentett mentelmi ügyét hivatalosan megkapja, ugy Lepsényi Miklóst, mint Olay Lajos és Pichler Győző képviselőket is megidézti s a tényállás megállapítása czéljából kihallgatja. A tárgyalás az ügyrend szerint nyilvános lesz, a tanácskozás és határozathozatal titkos ülésben történik.

Pártértekezlet. Ma délután az Összes politikai pártok értekezletet tartottak a betegápolási költségekről szóló törvényjavaslat tárgyában. A szabadelvű párt egyhangulag elfogadta a javaslatot, míg ellenben a nemzeti párt, a függetlenségi és 48-as, valamint a néppárt elhatározta, hogy a javaslatot nem fogadja el. A függetlenségi pártnak délelőtt is volt értekezlete, amelyen a Lepsényi-ügyre vonatkozó ügyekkel foglalkoztak. Az értekezletekről a következő tudósításunk számol be:

Az országgyűlési szabadelvű párt báró Podmaniczky Frigyes elnöklése alatt ma esti hét órakor értekezletet tartott, amelyen minden felszólalás és vita nélkül elfogadta a nyilvános betegápolási költségeinek fedezéséről és a pozsonyi állami kórház kibővítéséről szóló törvényjavaslatokat.

A nemzeti párt Horánszky Nándor elnöklése alatt tartott ülést. Elhatározták, hogy a betegápolási költségekről szóló törvényjavaslatot még általánosságban sem fogadják el. Még a napirend előtt az elnök bejelentésére örvendetes tudomásul vették Szentiványi Árpádnak, a párt alelnökének, az ágostai evangélikus egyház tiszai kerületének felügyelőjévé történt megválasztását.

A függetlenségi és 48-as párt ma este hat órakor tartott értekezletét ugyancsak a betegápolási törvényjavaslatról foglalkozott. Többek hozzászólása után elhatározták, hogy a javaslatot nem fogadják el, az állami kórházakra vonatkozó törvényjavaslatokhoz ellenben hozzájárulnak.

A néppárt Molnár János elnöklése alatt tartott ma délután öt órakor értekezletet, amelyen szintén a betegápolási törvényjavaslat feletti tanácskoztak. A javaslatot nem fogadták el.

Gajári beszámolójáról. Berlinből táviratozzák, hogy Gajári Ödön tegnap tartott beszámolóját ott különös figyelemre méltatják. Gajári beszédét úgy fogják fel, mint a kabinet véleményének formulázását. Ez — azt mondják — egy „szóbeli jegyzék”, amelylyel a magyar kormány és az azt támogató többség az osztrákoknak felel. Ebben az értelemben irnak a „Neueste Nachrichten” és a „Nationalzeitung” a beszámolóról.

mindig, de hősiessé elszántsággal küzdöttek és ugyancsak sok dolgot adtak az ellenségnek.

1811-ben Kecskemétre helyezték a sivalizérokat és azidő óta tősgyökeres magyar fiuk közül válogatták ki újonczait és Napoleon uralmának megdöntésénél, a francia seregek tönkretételénél már magyar fiuk vitték győzelemre az ezred zászlaját. A lipcsei híres nevezetes csatában három francia ezredet vettek üzőbe a sivalizérok és amikor a győzedelmes szövetséges csapatok Párisba vonultak be, ott voltak közöttük a 6-os sivalizérok magyar legényei is. A párisi béke után Gyöngyösre és nemsokára Pestre helyezték az ezredet, mely ez időtől a szerencsétlen königrátrai csatáig békében élt. Csak 1848-ban vonalt fel Bécsbe, hogy ott az utczai harcokat leverje és 1850-ben, amikor gróf Cla m-G a l l a s Ede tábornoszernagyot nevezték ki az ezred tulajdonosává, Sopronba helyezték át.

Itt érte második átalakulása: a 10. számú ulánus-ezred lett belőle. Világoskék blúz, sötétzöld ulánkát és nadrágot, biborvörös galért és fehér gombokat kaptak a katonák, akik hét esztendő múlva Nagyváradra, majd Nyiregyházára és 1864-ben Nagyszébenbe jutottak. Innen indultak el két év múlva a poroszok ellen. A königrátrai csata után, amikor a vert csapatok visszavonultak, a 10-ik ulánus-ezred fedezte a visszavonulók útját és maga is lassan egészen Pozsonyig húzódott vissza.

A százéves ezrednek nagyjában ez az élettörténete. Ezentul katonái nem éreztek már

puskaperszagot és a legnevezetesebb momentum a békés időkben 1873-ban történt, amikor a 16. számú huszárezredde alakították át. Mint ilyen eleinte Debreczenben, majd Czernoviczban volt, míg 1894-ben Budapestre került az ezred, melynek most U e x k ü l l G y l l e n b r a n d Sándor gróf lovassági tábornok bécsi hadtestparancsnok a tulajdonosa.

Napoleon idejétől a mai napig sok nevezetes átalakulás történt a világon. Amióta a nagy hőditő egész Európát megalázní akarta és trónokat fordított fel, hogy a saját kedve szerint állítson újakat helyettük, azóta elképzelhetetlen változásokon ment keresztül a katonaság is. A konzervativság, mely katonáink egyik sajátossága, nem tudott mindenben ellenállni a haladó, a reformáló időnek, de megmaradt a régi hűség és kötelességtudás. Más most az egyenruha, mások a fegyverek — ezt hála Istennek, elég gyakran reformálják — mások a szabályzatok is. Ma már nincs benne a reglamában az, hogy a tisztnek, ha reggel a százhoz jön, nem szabad pityókosnak lennie és ha ebédre hivatalos, a csontokat nem szabad a földre dobni, hanem szépen a tányérjára kell tennie. Míg amikor a most százéves ezred első tűzpróbáit állotta ki, ilyen utasítások foglaltattak a szabályzatokban.

Megváltozott sok minden, csak a parádék maradtak meg és több joggal senkisé megparádéztatják, mint holnap a 16-os huszárezred, mert ez a németnek indult és magyarra változott ezred holnap indul neki élete második századának.

Saió Aladár.

Az első összecsapás.

(Az országgyűlésből.)

Azt a harcot, amelyet Lepsényi jó emberei olyan garral hirdettek, a Kossuth-párt komolyabban vette, semmint kellett volna. A mai ülés erről meggyőzhette. Mert míg a szélsőbal a kilátásba helyezett néppárti agitáció miatt közvetlenül az ülés előtt is konferenciára gyűlt és ezen el is határozta, hogy Olayt és Pichlert semmi esetre sem fogja a néppártnak kiszolgáltatni, — addig a néppárt csak ravaszkodott, de nem cselekedett.

Tíz óra előtt még úgy állt a dolog, hogy talán nem is lesz semmi.

— Napirend előtt senki sem fog beszélni, — felelte a kérdezősködésekre Mócsy Antal. Nem is igen tülekedtek a néppártiak. Csak elvétve mutatkozott egy-egy a folyosón. Ellenben a szélsőbal majdnem teljes számmal együtt volt, még a vajda sem hiányzott. Sőt nagyon korán bement a tanácssterembe s a folyosó népe nem minden gunyulódás nélkül látta később, hogy Eötvös Károly nem magamagával tanácskozik (pedig így szokta, ha beszédre készül), hanem — Rakovszky Istvánnal.

— Ezek még a csata előtt kibékülnek — nevetett a folyosó.

De hát nem békültek ki. Mihelyt az elnök megnyitotta az ülést, fölemelkedett Rakovszky István s azzal a ravaszkodással, hogy a sürgősségi indítvány megtevését a többségre bizza, ő minden külön indítvány nélkül csak egyszerűen bejelentette a Lepsényi mentelmi jogának megsértését. Így pedig a szabályok szerint vita se fejlődhetett volna. (S a néppárt se akarta.) De Eötvös Károly mégis szót kért. A jogcímet hozzá sokáig nem tudta megtalálni, csak úgy tapogatózott, míg végre Szilágyi segítségére sietett.

— A képviselő ur nyilván annak a szakasznak alapján kéri a Ház engedelmét, amely bizonyos esetekben lehetővé teszi a napirendtől való eltérést.

— Ugy van! — hagyta rá a vajda s mikor a Háztól az engedelmet megkapta, egy okos és emelkedett hangú beszéddel biztosította pártjának a mai napra a diadalt. A zsúfolt karzatok alatt, nők és ifjú emberek feszült figyelemmel közben beszélt arról a becsülésről, mellyel a nemzet az ő nagyjainak tartozik s mely nem a nagyoknak használ (ők már ugyanis elköltözték), hanem a nemzetnek. Mert ha egyszer divatba jönne, hogy a pártok vagy felekezetek kölcsönösen kikezdenék egymás nagyjait — ugyan ki maradna meg a nemzet és az ifjuság tisztelete tárgyának?

Taps és éljenzés hangzott s a karzatok közönsége is mozgott.

Rakovszky azonban most már kivette az oldalzsebéből a — slágert. Mert tartogatott illyet. S ámbátor ő is, a néppárt is az egész jelenet alatt kiáltozták, hogy ők nem Kossuth-gyalázók, ezzel a slágerrel mégis azt akarta bizonyítani, hogy más is gyalázta már Kossuthot. (Mintha ezzel az ő eljárásuk már igazolva volna!) Az a sláger valami régi kortesversezet volt, amelyet Karólus írt, akiről aztán kisütöttek volna, hogy Eötvös Károly. A versezet nem épen gyalázó, de annyit mégis mond, hogy Kossuth Lajos szenvedésbe döntötte a nemzetet, maga pedig megtalálta a nyugodalmat a külföldön. Olyannak festi Kossuthot, mint aki meggyújtott egy házat s aztán messziről nyugodtan nézi, hogy mások miként fáradnak az oltással. S ezért a néppárt diadalmaskodva fogadta a versezet felolvasását és nevetve nézte Eötvöst, hogy ki tud-e mászni a hinárból?

Mintha bizony a vajdát zavarba lehetne hozni! Egyszerűen fölkel és azt mondta, hogy azt a kortespoémát ismeri ugyan, de azt Nagy Géza írta, aki jegyző volt és pedig Lepsényi...

Egyszeribe kifakadt a nevetés.

— A z is Lepsényi volt!

S hogy élt-e valaha Nagy Géza, jegyző volt-e, Lepsényi volt-e és verselt-e egyáltalán? — ki kérdezte azt ebben a pillanatban? Csak nevettek fenn és lenn, a völgyben és a karzaton. S így a sláger nem ütött be. Talán ezért akart még az öreg Mócsy is beszélni, valami másik slágerre lehetett. De neki már a

Ház nem akarta megengedni, hogy a napirendtől eltérő dolgokról beszéljen és az öreg kénytelen volt a megjegyzéseit elnyelni.

— Lesz még rá alkalom! vigasztalta Molnár apát és a szélsőbalhoz fordulva felkiáltott:

— Majd találkozunk a mentelmi bizottság jelentésekor!

S ezzel mára befejeződött volna a csetepaté, ha személyes kérdésben szót nem kér Pichler, akiről Rakovszky azt mondta, hogy le se kedett Lepsényire. Pichler határozottan visszautasította ezt az inszINUÁCIÓT, Rakovszky pedig mégis fentartotta. Erre Pichler kivágta az utolsó szót, hogy Rakovszky „tudva nem igaz a t mon d” — szóval: kezdett az agitáció a rendes módon bonyolódni, hogy ősi szokás szerint ez is párbajba fusson ki. A kihívás még ott a Házban csakugyan megtörtént és a szélsőbal és a néppárt harcra ilyenformán megint egy kis lovagias ügygé zsugorodott. Ami különben rendes dolog Magyarországon.

A napirenddel eztán hamar végzett a Ház. Egy pár kis javaslatot leörölt, holnapra kitűzte a betegápolási költségek tárgyalását s déltájt már haza indulhatott volna. De egy sürgős interpellációt még meg kellett hallgatnia. Az öreg Mócsynak volt ez a sürgős kérdése — persze a Lepsényi-ügyben. Azt kérgezté az öreg ur, hogy a rendőrség mért nem tartóztatta le mindjárt Olayt és Pichlert? A Ház nevetett a kérdésen, de a belügyminiszter majd felelni fog rá. Mert a miniszter minden kérdésre tartozik felelni...

A képviselőház ülése.

Az elnök megnyitja az ülést és meleg szavakkal emlékezik meg Lipót főherceg haláláról. A Háztól fölhatalmazást kér s ez meg is adja, hogy a törvényhozás hódolatteljes részvétét a trón számolójához juttassa.

Báró Dániel Ernő kereskedelmi miniszter egy vasuti javaslatot terjeszt be s egy jelentést az 1898. XXVI. törvényekből körülírt iparfelügyeletnek az építőképességre való kiterjesztése tárgyában.

Lukács László pénzügyminiszter benyújtja a szeszforgalmi adóról, azonkívül a sörfogyasztási adóról szóló törvényjavaslatokat, melyeket a pénzügyi bizottsághoz utasítanak.

A Lepsényi-ügy.

Rakovszky István: Egy képviselő mentelmi jogán ejtett sérelmet jelent be. Azt hiszi, hogy a képviselői immunitás, a Ház méltósága és a képviselői állás tekintélye valamennyiünknek közös érdeke. (Helyeslés.) Különösen az immunitás az, amely nélkül parlamentarizmus nem létezhetik.

A képviselői immunitást nem csak úgy fogja fel, hogy a képviselőnek a szabadszólás joga meg legyen adva, hanem nézi a salvus conductust, amely az ő mentelmi joguknak is alapját képezi. A salvus conductusnak azon időkből, amikor a jogbiztonság még nem volt elég erős, az volt a feladata, hogy azon képviselőket, követeket, akik a parlamenti tárgyalásra mentek, biztosítsa a szabad járás-kelésben.

Az évek folytán és a századok folyamán az erkölcsök és a modor simultak és ekkor már nem annyira egyesektől kellett félni, hogy megtámadják a képviselői immunitást, hanem az állam hatalmától, az abszolutizmustól és ekkor az immunitási jognak egy új kifejlődését láttuk, amely minden áron a képviselői szabadszólás jogát akarta biztosítani, mert ez volt imminenter megtámadva.

Endrey Gyula: Az ónodi gyűlésen felkoncizolták a honárukat!

Rakovszky István: A ónodi gyűlésen vér folyt és a véteért vérrel fizették meg. (Mozgás. Halljuk! Halljuk! a baloldal hátulsó padjain.) A múltkor május 24-én tartott ülésben a mentelmi jog erősen megsértetett. Lepsényi képviselő ur Pichler Győző képviselő ur által szóbelileg meg lett gyalázva, amidőn pedig a Házat el akarta hagyni, akkor Olay Lajos és Pichler Győző képviselő urak rálestek, megtámadták és tetleg bántalmazták.

Polczner Jenő: Jól tették! Megérdemelték!

Rakovszky István: Szó a salvus conductus minimumaként tekint, hogy egy képviselő se tartóztathassék le, a tettenkapás esetét kivéve, a hatóságok által a parlament előzetes beleegyezése nélkül. Mintán ezen elv ezen esetben meg lett sértve, ezennel a házszabályok 138. szakasza értelmében tudomására hozza ezen mentelmi esetet a Háznak, és kéri, hogy ezen ügyet a mentelmi bizottsághoz utasítsa és ezt jelentéstétellel hívja föl. Ugyancsak a 138. szakasz értelmében joga lenne indítványt tenni, hogy az eset súlyos és a támadás erőszakos

volta miatt a Ház záros határidő alatt jelentéstételre szorítsa a mentelmi bizottságot. De ezt nem fogja tenni azért, mivel indítványának ezen része a többség elhatározásától függne. (Helyeslés balfelől.)

Eötvös Károly: Miután a Ház megengedte neki, hogy napirend előtt felszólalhasson, kijelenti, hogy ahhoz az indítványhoz, melyet Rakovszky tett, hozzájárul. Hanem az az indítvány egy oly ügyre vonatkozik, mely a képviselőház figyelmét, de a nemzet figyelmét is napok óta mozgásban tartja. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Minden félreértés kizárása végett, a Ház kebelén belül a teljesen békés felfogás és hangulat helyreállítása végett érzi magát indítatva, hogy arra az ügyre vonatkozólag néhány szót mondjon. (Halljuk! Halljuk!)

Egy képviselő a képviselőházon kívül bántalmaztatott. Akik bántalmazták, férfiasan helytállanak tettükért, hanem meg kell jegyeznie, hogy azokat, akik bántalmazták, olyan indok, (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.) olyan hazafias fölháborodás vezette, amely előtt, eltekintve attól, minő alakban tört az ki, kalapot emelünk mindannyian. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.) Bántalmazva volt egy képviselő azért, mert a nemzet nagyjait iránt minden igaz hazafi szívében élő és örökké élő tiszteletet megsértette. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Buzáth Ferencz: Bocsanatot kért! (Zaj.)

Thaly Kálmán: Nem volt az őszinte!

Eötvös Károly: Nem szükséges szólnia arról, hogy mivel tartozik a nemzet önön méltóságának, mivel tartozik önértetének, hogyha élni és virágozni akar és a jövődőre sorsát biztosítani akarja. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.) Nagyjainak tisztelete nélkül egy nemzetnek sem számíthat arra, hogy kebelében önzetlen hazafiak támadjanak. Amit a nemzet igaz nagyjainak adhat, amit ezérvés történetünk folyamán a magyar nemzet igaz nagyjainak adhatott, az sohasem volt más, mint az utókor hála elismerése és kegyeletes tisztelete akkor, amikor hamvuk már a nemzet porául, a haza földjével egyesült. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Akik a lelkészkedő papság tagjait, úgy akarják nevelni, hogy ők a nemzet szívében élő kegyelet kitépjk saját saját szívéből, azok nagy bünt követnek el e nemzet ellen. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Ez volt ennek a kérdésnek az előzménye. És amikor ez a szomorú ügy napfényre került, ugyanakkor az „Alkotmány...

Mentaller Lajos: Lepsényi nyomdájában jelenik meg!

Eötvös Károly: ... május 28-iki számában oly támadással és oly gyanúsítással él a Háznak két legnagyobb pártja ellen, amely támadást és gyanúsítást szó nélkül nem hagyhatja. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) De amennyiben e támadás és gyanúsítás az országos függetlenségi párt ellen van intézve: ez a főindok, amiért felszólalásra engedelmet kért: hogy erre reflektáljon. (Halljuk! Halljuk!)

A cikk, amelyről itt szó van, ezt a címet viseli: „Megverték egy papot.”

Mentaller Lajos: Kár, hogy nem kettőt! (Derűtség a szélsőbaloldalon.)

Elnök: Kérem a képviselő urakat, ne szóljanak közbe!

Eötvös Károly: E cikk határozottan állítja az országos függetlenségi párt ellen ezt a három nyílt tételt: először; hogy az országgyűlési függetlenségi párt arra törekszik, hogy megismételje az 1849. április 14-én történeteket. A függetlenségi párt, bár e nemzetnek alkotmányos és állami jogi önállóságára törekszik, bár e nemzetnek százados, sőt ezredéves jogait egész erejében és teljességében visszaszerezni törekszik. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) de ezt alkotmányos és törvényes királyával együtt törekszik elérni, (Ugyvan! a szélsőbaloldalon.) úgy, hogy a szomszéd állammal csak oly egyetértésben, közösségben és szövetségben akar lenni, hogy egyiknek és másiknak fejedelmi személye ugyanazonos legyen. (Ugyvan! a szélsőbaloldalon.) E párt mindig az alkotmányterea mozgott és működött és fog mozogni és működni ezentul is, a törvényes és alkotmányos király egyetértésével és hozzájárulásával. Ha még eddig a többségünk nincs meg, él bennünk az erős meggyőződés, hogy az megszess és él bennünk az erős törekvés, hogy a nemzet e czélnak nekünk többséget adjon, törekszünk erre lankadatlan, de alkotmányosan és nem orvutakon. (Helyeslés és tetszés a szélsőbaloldalon.) Amit itt hirdetünk nyíltan, azt nyíltan hirdetjük másutt is és nem hirdetünk másutt sem.

Kubinyi Géza: Nem hirdetik a pánszlávok közt?

Gajárt Géza: És denuncziálni sem szoktak! Eötvös Károly: Egy másik gyanúsítás van e cikkben, amidőn így nevezetünk: „A már levitélezett és hitelvesztett Kossuth-féle kormánypárt.” Hogy ez a párt mily viszonyban van a kormány-

párthoz, azt a Ház naplói bizonyítják. (Ugy van Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Talán legközelebb, de mindenesetre az év folyamán, majd lesz alkalmunk bizonyítani nekünk is, nekik is, hogy a kormányval és annak pártjával szemben a nagy kérdésekben, a nemzet sorsát eldöntés elé vivő kérdésekben ki fogja teljesíteni az igazi, nemes, őszinte és sugalmazatlan ellenzéki és politikai kötelességet? (Élénk helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.)

Azt is mondják, hogy a függetlenségi párt a katolikus klerus ellen dühöng. (Élénk ellenmondás és felkiáltások a szélsőbaloldalon: Bolond beszéd!) és a katolikus papot üldözi. — ezáltal természetesen a katolikus egyházat is értve. (Mozgás a szélsőbaloldalon.)

Eltelkintve attól, hogy az országos függetlenségi párt tagjai küzöit tekintélyes számban vannak a katolikus egyháznak igaz és őszinte hívei, (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) épen a római katolikus egyház vezetői és főpapjai és általában lelkeszei között fölös számban vannak oly férfiak, akik a nemzeti élet egész mezején tanúsított hazafias fel-fogásukkal és kiváló cselekedeteikkel minden igaz hazafinak elismerését kiérdemelték és naponként kiérdemlik. Azért, mert véletlenül azt a journalistát, vagy publicistát, vagy író, kit a balsors elért, egyuttal az a sors is éri, hogy pápi köntöst viselhet, ebből se a katolikus pap, se a katolikus klerus, se a katolikus egyház ellen irányuló semmi-konzekvenciát ők le ne vonjanak. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Endrey Gyula: Becsülje meg a revarendáját! (Élénk helyeslés a jobb- és szélsőbaloldalon.)

Eötvös Károly: Mit szólna ahhoz a tisztelt néppárt, hogyha a parlament pártjai pártállás szerint kezdenék eltiporni a nemzet ezeréves életében a nemzet dicsőségét alkotó nagyok emlékezetét, pártunkint avagy felekezetenként? (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) Mi maradna meg akkor a nemzet számára, mi maradna meg az ifjúság számára, mi maradna meg a jövőendő számára a nemzeti önérzet anyaga gyanánt? (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.) A tiz-parancsolat azt mondja: Tisztelet atyádat és anyádat, hogy hosszú életű lehess a földön. (Égy háng a szélsőbaloldalon: Azt ők már régen elfelejtették!) A hazafiság parancsa pedig azt mondja: Tisztelezzék a nemzet, elhunyt nagyjainak dicső emlékezetét, hogy a nemzet örökéletű legyen a földön. (Élénk helyeslés, éljenzés és taps.)

Rakovszky István: Engedelmet kér a Háztól a napirend előtt való felszólaláshoz.

A Ház megadja az engedelmet.

Rakovszky István: Polczner Jenő nekünk idekiáltotta: Kossuth-gyalázók! Ezt a kérdést nyomban tisztázni kell. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon és a néppárton.)

Barabás Béla: De őszintén ám! (Derűtség.) Rakovszky István: Sem reá, sem képviselő-társaira nem bizonyíthatják rá, hogy Kossuthot gyalázták volna. Egészen más politikai meggyőződése van, joga van politikai szempontból kritikát mondani Kossuth politikai szereplése felett. De sohasem érintette az egyént, a személyt; ha más okból nem is, már azon egyetlen egy okból sem, hogy Kossuth Lajos egyéniségét mintegy a várfokra kitűzött lobogót tekintti, amely körül egy politikai párt tömörül és még a legadázabb, legelkeseredettebb ellenségnek is kötelessége volna azon esetben is, ha talán elfoglalnák ezt a várfokot és új zászlót tűznének fel reá, azt a zászlót, melyet levonnak, tiszteletben tartani. E tekintetben nekünk senki jogosult szemrehányást őszintén, igazán nem tehet.

Eötvös Károly mondta a többek közt, hogy nem létezhetik két meggyőződés, hogy egy nemzet nagyjainak őszinte tisztelete nélkül nagygyá nem lehet. Ez őszinte tiszteletre vonatkozólag adatokkal szolgál. (Mozgás a szélsőbaloldalon. Halljuk! Halljuk! balfelől.)

1872-ben Pesten Ráth Károly könyvkiadónál megjelent egy könyv. Ennek címe a következő: „Tegyük föltre a pártviszályt pünkösdre virradóra. A magyar választóközönségnek pártkülönbség nélkül — Karólus”. Hogy ki ez a Karólus, nem tudja. Három példány létezik csak, egy a magyar akadémiai könyvtárban van meg 1463. szám alatt, de ki nem adják még akkor sem, hogyha nagy összeget lennének is készek letenni.

Thaly Kálmán: De akadémikusoknak kiadják!

Rakovszky István: Én nem vagyok oly szerencsés, hogy akadémikus lennék. (Derűtség.)

E költemény egy, a választásokra szánt koronczal: az a tendencia, a huzódik keresztül rajta, hogy az akkor hatalmon levő Deák-pártnak nyiltan szolgáljon és a függetlenségi pártot lealacsonyítsa. Ebből a könyvből egyes verseket izleltőlül kijegyzett. Az elején 22 versben dicséri a „nagy” Széchenyit, Kossuthról csak per Kossuth beszél. Így kezdődik (olvassa):

Rejét fölemeli megint a pártosság.
Pártos erőszaktól döng az egész ország.
Széchenyi vagy Kossuth! — ez a jelszó járja
S megindul a küzdes, versenyszavak árja.

Lángszózat Kossuth csak a kormányt súdja,
Csak a zsarnokságot döngeti és vivja;
Döntök le a kormányt — ugymond — ez az első
Vagyonság, jólét magától is eljő.

„Nagy Széchenyi példáz hű cselekedetével
Lángszózat Kossuth bírja ökes nyelvrrel
S ha majd a hon elvesz, Kossuth menekülhet,
Idegen nép földén nyugodalmat lelhet,
De neked, ó nemzet, szenvedni kell itten,
Mentsen meg e sorstól könyörtöl Isten.”

„Nagy Széchenyi így szól, de szökött béiba,
Rászállt a magyarra önsorsának átka,
Nem hallgatott ő rá, hallgatott Kossuthra —
Haj! fordult öröme nagy keserű búra.”
— Ez volt tehát az átok.
„A hazát feldulta harc, háboru mérge,
Felbomlott a jó rend, egyetértés, béke,
Összedült Széchenyi minden nagy munkája,
Elveszett, elveszett magyarok hazája.”

„Kossuth is menekült, e hazát itt hagyta,
Idegen nép földén megett nyugodalma,
De kellett szenvedni a nemzetnek itten,
Nem menté meg ettől a haragos Isten.”

Ez volt a nemzet nagyjainak őszinte tisztelete.

Ki a vers szerzője, arra nézve a „B. H.” 1892. december 1-én megjelent számában nyomokat találunk. 1892. december 3-án az „E-s”-ben megjelent erre egy czáfolat ugyanolyan hangon, mint amelyet Eötvös Károly használt.

A „B. H.” december 4-én fentartotta ez állítását, de erre már nem jelent meg a czáfolat.

Ha Eötvös leczkérgetni akar, nézzen egy kicsit a múltba, ne ítéljen könyörtelenül, keményen a jelenkor fiait és politikusait fölött, hanem gondolja meg, nem léteznek-e politikai életünkben percek, amelyekre mostan azt mondják: szánom és bánom.

Eötvös Károly: Személyes kérdésben kijelenti, hogy ezek a versek megjelentek 1869-ben Veszprém-vármegyében ez enyingi választókörületben és szerzőjük Nagy Géza, egykorl jegyzője Lepsény községnek. (Hosszantartó élénk derűltség a bal- és szélsőbaloldalon; élénk felkiáltások: ez is Lepsényi!)

De ekkor Kossuth még élt, ma azonban már az ő alakja tisztán történelmi alak; (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) a történelem komoly és becsületes bírálatának igenis mindig ki van téve, de az utca sarában és porában fetregő kortések ahhoz nem nyulhatnak. (Élénk helyeslés és tetszés a szélsőbaloldalon.)

Endrey Gyula: És hiénák sem.

Eötvös Károly: És mégis nyultak! Ez az oka annak, hogy minket most kötelességérzetünk erre a ténre vezetett. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Mócsy Antal: Kéri a Házat, hogy napirend előtt szólhasson.

A Ház 65 szóval 62 ellen nem adja meg Mócsynak a szólásjogot.

Pichler Győző: Személyes kérdésben szólal föl. Tiltakozik az ellen, mintha leselkedett volna arra, hogy valakit megtámadjon.

Rakovszky István: Szintén személyes kérdésben kijelenti, hogy a leselkedésről mondottait elejétől végig föntartja.

Pichler Győző: (Fölkiáltások a néppárton: Eláll! Eláll!) Kijelenti, hogy Rakovszky a Ház előtt tudva a nem igazat mondott. (Fölkiáltások a néppárton: Rendre! Rendre! Zaj.)

Elnök: Pichler nagyon erős kifejezést használt.

Hentaller Lajos: Erősebben kellett volna!
Elnök: . . . Hentallert rendreutasítja, majd Pichlert is fentebbi kifejezéseért.

A napirend.

Következett a napirend.

A Ház minden vita nélkül elfogadja a mentelmi bizottság jelentését, a becsületértés vétsége miatt panaszolt Bartha Miklós és hamis vád miatt panaszolt Papp Elek mentelmi ügyében.

Ezek szerint Papp Elek mentelmi jogát fel-függesztik, ellenben Bartháét nem.

A belügyminiszter jelentésének, mely a máramarosbeli Huszt község határából egyes birtokrészeket magában foglaló területnek az ugocsa-vármegyebeli Vélés községhoz való átkebelezéséről szól, elfogadása után tárgyalás alá került: a belicse-prand-movcii keskenyvágyu helyi érdekű vasút engedélyezéséről szóló javaslat; a budapest-buda-fok-tényi helyi érdekű vasút engedélyezéséről szóló jelentés és végül az óbecse-ujvidék-títeli helyi érdekű vasút engedélyezéséről szóló törvényjavaslat, melyeket vita nélkül fogad el a Ház.

Elnök: Megállapítja a holnapi ülés napirendjét.

Buzáth Ferencz: Javasolja, hogy a betegápolási törvényjavaslatot az elnök javaslatával szemben ne holnap, hanem holnapután tárgyalják.

Baró Benffy Dezső miniszterelnök: Hivatkozik arra, hogy a bizottsági jelentések a házszabályok értelmében kellő időben osztattak szét. Különben is már a pünkösdi szünet előtt utalt arra, hogy a Ház a szünet után azonnal fogja tárgyalni a betegápolási javaslatot. Kéri, hogy a javaslat már holnap tárgyalassék.

Várossy Gyula: Kijelenti, hogy ámbár közel lakik a fővároshoz, de a javaslatot még mai napig sem kapta, miért is hozzájárul Buzáth indítványához.

A sürgős interpelláció.

Mócsy Antal interpellál és vissza akar térni a Lepsényi-ügyre.

Elnök: Figyelmezteti, hogy csak interpellációja tárgyáról beszélhet. (Felkiáltások a néppárton: Hisz összefugg a kettő. Zaj.)

Mócsy Antal: . . . Röviden kijelenti, hogy ők nem Kossuth-gyalázók s ennek hebizonyítását fentartja magának máskorra. Felhívja ezután a belügyminiszter figyelmét, hogy a rendőrségnek adjon oly utasítást, hogy a képviselőket is, ne pedig csak a közpolgárokat szorítsa a törvény tiszteletére. A következő interpellációt intézi a belügyminiszterhez:

1. Van-e a tisztelt miniszter urnak tudomása arról, hogy május 24-én déli 1 órakor Lepsényi Miklós képviselő urat a képviselőház előtt egy képviselőkből és nem képviselőkből álló csoport tettleg bántalmazta?

2. Van-e tudomása, illetve szándékozik-e tudomást venni arról a tisztelt miniszter ur, hogy miként történhetett meg ezen bántalmazás, holott ugyanakkor épen ezen bántalmazás megakadályozása céljából számos rendőr volt jelen?

3. Van-e tudomása, illetve szándékozik-e tudomást szerezni a tisztelt miniszter ur arról, hogy a rendőrség a bántalmazókat, noha azokat tetten érte, sőt kezében voltak, mert hisz a tettesek a rendőrség tagjaival is dulakodtak — még sem tartóztatták le, mint azt más kisebb jelentőségű esetekben kötelességszerűleg még szokta cselekedni?

4. Indított-e, illetve szándékozik-e indítani vizsgálatot a tisztelt miniszter ur az illető rendőri közegeknek ezen ügyben mindenesetre szokatlan és föltűnő viselkedése miatt — s mi azon vizsgálatnak eredménye?

Az interpellációt kiadják a belügyminiszternek.

KÜLFÖLD.

A görög király körutja. A t h é n-ből táviratozzák, hogy György király legközelebb indul európai körutjára és meg fogja látogatni a berlini, bécsi és pétervári udvarokat. A király személyesen kívánja György herczeg krétai jelöltségét előmozdítani.

Az osztrák helyzet.

(Távirati tudósítás.)

Bécsből táviratozza tudósítónk:

A mai nap a parlamenti helyzetet nemcsak hogy nem tisztázta, hanem még élesebbé tette az ellentéteket. A képviselőház ülésének végeztével az összes pártklubok elnökei értekezletre gyűltek össze. Ezen az értekezleten beszélték meg Milesky képviselőnek a ház nyilt ülésén tett azt az indítványát, hogy a kormány javaslatának tárgyalására a ház külön üléseket tartson.

Az értekezleten dr. Fuchs elnökölt. A tanácskozás nagyon rövid és — teljesen eredménytelen volt.

Ezt az értekezletet a német ellenzéki pártok elnökeinek tanácskozása előzte meg.

Az a körülmény, hogy a pártvezérek nem tudtak semmiféle expediens tekintetében meggyezésre jutni, valószínűleg azt fogja eredményezni, hogy a Reichsrath ülészakát még a rendes idő előtt be fogják rekeszteni.

A klubelnökök értekezletéről a következő hivatalos tudósítást küldték meg a bécsi lapoknak:

A klubok elnökeinek mai konferenciáján, amelynek tanácskozását dr. Fuchs, a ház elnöke vezette, első sorban azt a kérdést vetette fel az elnök, hogy az egyes pártok vezetői minő álláspontra helyezkednek Milesky képviselő javaslatával szemben?

Dr. Keiser tanár a baloldali csoportok nevében a legnagyobb határozottsággal kijelentette,

hogy ezt az indítványt német képviselőtársai nem fogadják el, mert ha ezt megtennék, a házszabályokban előírt utról történnek le. Kaiser arra hivatkozott, hogy a házszabályok 16. szakasza úgy rendelkezik, hogy a képviselőháznak nem szabad félbeszakítani a tárgyalást, ha azt bármely tárgy felett már megkezdte.

Most pedig először a nyelvvitát, azután a miniszterek vád alá helyezésére tett indítványokat kell letárgyalni, mert az a tény, hogy a napirendre kitűzettek, már egymagában is azt jelenti, hogy tárgyalásuk már megkezdődött. Csak ezek után lehet majd a sürgősségi indítványokra áttérni.

Wolf képviselő kijelenti, hogy az a párt-kötélék, amelybe ő tartozik, azzal a nyilatkozattal, amelyet dr. Funke annak idején az összes német ellenzéki pártok nevében tett, teljesen egyhangzóan, ma is a leghatározottabban ragaszkodik ahhoz, hogy semmiféle parlamenti tevékenységben részt nem vesz addig, míg a nyelvröndeleket vissza nem vonják.

Báró Malfetti képviselő kijelenti az olasz képviselők nevében, hogy azok a kettős ülések ellen semmi kifogást nem tesznek.

Dr. Kaiser szerint Milesky javaslata még mint indítvány is teljesen elfogadhatatlan, mert afelett nem lehet itt határozni, hogy a házszabályok valamelyik rendelkezése érvényes-e, vagy sem.

Miután az elnök konstataálta, hogy nem jelentkezik senki szólásra, az ülést a ligtiz perczig tartó tanácskozás után bezárta.

A kormány részéről senki sem vett részt a konferencián.

Nyomban a konferencia után három óra hosszat tartó minisztertanács volt a parlamentben. A tanácsülésben valamennyi miniszter részt vett. Dr. Fuchs képviselőházi elnök a minisztertanács után hosszabban tanácskozott gróf Thun miniszterelnökkel, és a konferencia eredménytelenségéről tett neki jelentést.

Az elnök a ház-holnap ülésén nyilvánosan is enuncziálni fogja a mai tanácskozás eredményét.

A Reichsrath mai ülése a következőképp folyt le:

A Reichsrath ülése.

A mai ülés, mint az utóbbi időben rendszerint is interpellációval kezdődött.

Lueger a petroleum-kartell tárgyában interpellált.

Az elnök Wolf ana kérdésére, hogy megsürgette-e a Gleispach kinevezetése dolgában előterjesztett interpelláció elintézését, azt felelte, hogy a kérdést tudomására hozta a miniszterelnöknek.

Hannich a parlamenti jogok korlátozásának mondja azt, hogy az elnök eltiltotta a közbeszólások felvételét a gyorsírói jegyzőkönyvbe. Kérdi, nem hajlandó-e az elnök ezt az intézkedését visszavonni?

Fuchs elnök kijelenti, hogy megmarad intézkedése mellett. Ha azt akarják, hogy másképp legyen, meg kell változtatni az ügyrendet.

A Ház folytatja a nyelvröndeletek tárgyalását.

Türk Dascynskival és Dipaulival polemizál Bismarckról tett ellenséges nyilatkozataik miatt. Kritizálja Dipauli politikáját, azután a szocialdemokraták ellen fordul, akiknek az a ezéljük, hogy Ausztriából nagy gyártelepet csinálnak, amelyben zsidók legyenek a tisztviselők, és az árják a munkások.

Nietzsche azt mondja, hogy a németek ma tudják, hogy mit várhatnak Thuntól. Jelszavuk, a német nép örízze meg ellenségeivel és a kormányval szemben hidegverét, de legyen nagyon sok száraz löpora is.

Axmanski akarja jelenteni, hogy amíg a nyelvröndeleket nem vonják vissza, addig a parlament talaja pozitív munkára alkalmatlan. Az ő pártja a németekkel való közösséget szilárdan meg fogja tartani, ha ezért politikai életét kell is feláldoznia.

Noske kijelenti, hogy pártja a kormány gazdasági javaslatai fölött nem tanácskozik, mert képtelenségnek tartja, hogy a parlament délelőtt erőse obstrukciót fejtsen ki és este nyugodtan tárgyaljon. Végül felhívja a kormányt, hogy legyen bátorsága és elszántsága arra, hogy a birodalmat egyetlen tollvonással kivezérelje a zűrzavarból.

A tárgyalást itt megszakították.

A legközelebbi ülés holnap délelőtt 11 órakor lesz.

Az amerikai háború.

(Távirati tudósítások.)

Az amerikaiak Santiagot újra bombázták, de oly tekintélyes távolból, hogy a golyók sem az erődökben, sem emberben kárt nem okoztak, mert mind a tengerbe vágódott le.

Nagy örömet okozott New-Yorkban az, hogy Sampson admirális a santiago-i öböl bejárata előtt a „Merrimac” szállítóhajót elsüllyesztette azért, hogy ily módon teljesen lehetlenné tegye Cervera hajóhadának a kikötőből való kijutását. Hopson hadnagyot, aki ezt az operációt hét emberrel keresztülvitte, nemzeti hősként ünnepeleik.

Ezzel szemben Madridból jelentik, hogy a „Merrimac” roncsait a spanyolok már szétzedték és a kikötő bejáratát ily módon szabaddá tették.

Fontos tény, ha ugyan igaz, hogy addig, amíg Sampson Santiagot bombázta, a kikötőt mintegy hat mérföldnyire sikerült 5000 emberből álló amerikai hadsapatot a partra szállítani. Ez a csapat a felkelőkkel, állítólag, egyesült.

Távirataink a következőket jelentik:

Santiago bombáztatása.

Madrid, június 6.

Az „Imparcial”-nak Santiago de Cubából tegnapi kelettel érkezett távirata jelenti: Tegnap este 10 órakor az egész amerikai hajóraj, amely 20 hajóból állott, elkeseredett bombázást kezdett. A hajók oly nagy távolságban állottak, hogy a lövegek nem érték el az ütegeket és erődöket, amiért ezek nem is viszonozták a tüzelést, mert nem akarták löszereket hasznontalanul pazarolni. Arra vártak tehát, hogy az amerikai hajóraj közelebb jöjjön, az azonban megmaradt ugyanabban a távolságban. A bombázás 45 percig tartott, és ma nem ismételték meg. Az amerikai hajóraj még mindig ugyanoly távolságra áll, de ma csak 16 hajó látható.

London, június 6.

Amerikai táviratok azt állítják, hogy tegnap 5000 emberből álló amerikai csapat Puntó Cobrera-nál partra szállt és 3000 felkelővel egyesült. A hír még megerősítésre szorul. Puntó Cobrera santiagoótól hat mérföldnyire fekszik nyugatra. (N. Fr. Pr.)

A medve bőrére.

London, június 6.

A „New-York Herald”-nak jelentik Washingtonból: Mac Kinley azt mondta, hogy két győzelem után, amelyet valószínűleg Santiagonál és Puerto-Riconán fognak kivívni, a békekötés fog következni. (Hogy kik fognak győzni, azt Mac Kinley nem mondta, de minden valószínűség szerint az amerikaiakat értette. (N. Fr. Pr.)

A hős Hobsen hadnagy.

London, június 6.

Mac Kinley a kongresszusnak ajánlani fogja, hogy Hobsen hadnagyot, aki a legnagyobb vakmerőséggel ment a Merrimac hajóval a santiago-i öböl bejárata elé, hogy azt a hajó elsüllyesztésével elzárja, ezen tette

kivitelében tanúsított bátorságáért jutalomban részesítse.

Az amerikai sajtó egyhangulag dicséri Cervera spanyol tengernagy nagylelkűségét. Amikor ugyanis a „Merrimac” legénysége a hajó felrobbantása után csónakra ilve igyekezett a saját hajóhadához visszaevetni, Cervera azonnal beszüntette az ágyuzást, hogy az amerikai csónaknak menekülését elősegítse, sőt mi több, ebben a pillanatban a tengernagy hajóra fel is huzatta a fehér lobogót. Erre az amerikai csónak megváltoztatta utirányát és a legénység a spanyol hajóhadhoz evezve, önkéntesen fogságba ment.

Nagyon sokan úgy vélik, hogy a „Merrimac” elsüllyesztése céltalan volt azért, mert a spanyolok nagyon könnyen el tudják takarítani a hajó roncsait az öböl bejáratából. Hír szerint ez már meg is történt. (N. W. T.)

Milyenek az amerikai hírforrások.

New-York, június 6.

Kingstoni jelentés szerint az „Oregon” csatahajó elsüllyesztett egy spanyol torpedózóhajót, amikor ez megkísérelte a Santiago de cuba-i kikötőbe való behatolást. A torpedózóhajó egész legénysége elpusztult. Nem biztos, hogy a „Terror” vagy a „Furor” volt-e. Az „Oregon” egy hosszukás naszádot látott a hajók mellett elhaladni és jelekkel felszólította, hogy álljon meg. Mikor az „Oregon” a jeleire nem kapott helyes választ, egy 13 hüvelykes granátot lőtt a torpedózóhajóra, amely a hajótestet közepén falálta.

New-York, június 6.

A „Navio” csatahajóról egy hírlaptudósító azt táviratozza, hogy alaptalan az a hír, hogy az „Oregon” amerikai csatahajó egy spanyol torpedózóhajót elsüllyesztett.

A spanyol kém.

Washington, június 6.

Az angol külügyminisztériummal táviratban közölték Carranza hadnagynak Montreálból május huszonhatodikáról kelt levelét, amelyet Inay tengernagyhoz intézett Madridba. A levél tanúságot tesz arról, hogy Carranza pontosan ismeri az amerikai hajók mozgulatait, valamint bizonyosságot tesz arról is, hogy Carranza az Egyesült Államokban kémiszolgálatot szervezett. Carranza elismeri, hogy ő írta a levelet, a kémkedés vádját azonban visszautasítja.

TÁVIRATOK.

Hohenlohe távozása.

Berlin, június 6. „Nordd. Allg. Ztg.” jelenti: A párisi „Figaro”-nak az a híre, hogy Hohenlohe herceg birodalmi kancléllár egészségi okokból elbocsátását szándékozik kérni, minden alapot nélkülöz.

A „Mária Theresia” utja.

Bécs, június 6. Távirati jelentés szerint a Maria Theresia osztrák-magyar hadihajó, amely tegnap Sao-Vicentebe, a Zöldfoki szigetekre érkezett, két nap múlva Martinique szigetére indul. A hajón semmi baj.

Reichsrathi képviselőválasztás.

Laibach, június 6. A Laibachi-Litteireifhitei községi választókerületben Vencajz községi tanácsost 206 szavattal reichsrathi képviselővé választották.

Az osztrák jubileumi ünnep.

Bécs, június 6. A félhivatalos „Abendpost” megzafolja a „Salonblatt”-nak azt a hírt, hogy a jubileumi ünnepek egy részét már augusztusban tartják meg. A lap konstataálja, hogy az ünnepi programot nem változtatták meg.

A végleges elnökválasztás.

Páris, június 6. Csütörtökön lesz a képviselőházban a végleges elnökválasztás. Deschanel megválasztása nem kétséges. Az ideiglenes választásnál 19 képviselő hiányzott. Ezek közül öt a gyarmatokban van, tehát olyan messze Páristól, hogy csütörtökre nem érkezhetik meg, a többi 14 képviselő közül pedig hét Deschanelre, hét meg Brissonra fog szavazni. A multkori többség tehát ismét biztosra van. Brisson nem fog visszalépni a jelöltségtől. Az ellenzék nagyon pártolja. Az ellenzék, amelynek körülbelül 285 szavazata lesz, állítólag nem vesz részt az első választáson. Ennek következtében a Ház határozatképtelen lesz és új választást kell majd elrendelni. Ezúttal az ellenzék szavazni fog. Brisson, kinek bukása biztos, a radikálisok vezére lesz Bourgeois helyett. (N. Fr. Pr.)

A szerb választások.

Belgrád, június 6. A választások végleges eredménye a következő: megválasztottak 114 liberálist, 62 haladópartit, 17 neutrálist és egy radikálist. A király kinevez 48 képviselőt és így a skupstina tagjainak száma 242 lesz.

Belgrád, június 6. A választások eredménye a kormány teljes diadalát jelenti. Mindazonáltal hire jár, hogy a skupstina összeülése után a kabinetet rekonstruálni fogják. Az új skupstina különösen a pénzügyi helyzet javításával, az adóreformmal, a vámjövődék újjászervezésével és több kulturális kérdéssel fog foglalkozni.

A bécsi sakkverseny.

Bécs, június 6. A sakk-versenyek mai negyedik napján a következők nyertek: Alapin Bird ellenében, Lipke Schiffert ellenében, Janowski Schwarz ellenében, Pillsbury Halpryn ellenében, Maróczy Blackburn ellenében, Steinitz Schowalter ellenében és Csigorin Burn ellenében. Marco és Schowalter közt remis lett a játék. Trenchard és Wallbrodt s Caro és Tarrasch között a játék nem nyert befejezést.

Kína új fővárosa.

London, június 6. A Globe feltétlenül hiteles helyről eredő értesülésének mondja a következő hirt:

A Csungli-Yamen, Kinának ez a legmagasabb hatósága elhatározta, hogy Peking helyett Singan-Fu-t teszi fővárossá. Singan-Fu Su-Si tartománynak székhelye. A Peking és Singan-Fu közötti utat már katonák szállták meg, hogy az udvar átköltözködésének ideje alatt az őrségi szolgálatot teljesítsék. (N. Fr. Pr.)

Thessália kiűritése.

Konstantinápoly, június 6. A meghatalmazottnak június 4-ről kelt jelentése szerint az utolsó hat zászlóaljnak vasárnap kell elindulnia Voloból.

HIREK.**Lapunk mai száma 16 oldal.**

— Személyi hír. Báró Bánffy Dezsőné reánykájával és a cselédséggel ma este Herkulesfürdőbe érkezett. A fürdőbiztos és a bérlet képviselője a vasutnál fogadták.

— Az őszi hadgyakorlatok. A 7. és 12. hadtest között tartandó nagy őszi hadgyakorlatok főparancsa — mint Temesvárról táviratozzák — ma jelent meg. Eszerint a hadosztály- és dandárgyakorlatok már augusztus 2-án kezdődnek. A honvédségtől részt vesznek a 45. és 46. gyalogdandárok és a 7. lovasdandár. Szeptember elsején, a buziási királygyakorlat előtti napon, általános pihenőnap lesz. A délvideki királygyakorlatokra szükséges vasutak ügyében a szegedi üzletvezetőség osztályfőnökei már érkeztek Kozepuka főnökkel. A kijelölt szállítási állomások Temesvár, Delta, Versecz és Vojtek. Különbén Ludvig hercegnők is megérkeznek a napokban a helyszínre.

— Képviselői afférja. A képviselőház mai ülésén történt incidensből, melyről lapunk más helyén teszünk említést, lovagias ügy keletkezett. Rakovszky István képviselő ugyanis sértve

érezte magát Pichler Győző képviselő ama kijelentése miatt, hogy Rakovszky tudva valótlanul állít, ezért Bolgár Ferencz és Ivánka Oszkár képviselőkkel provokáltatta Pichler Győzöt, aki segédeit Rátkay László képviselőt és Dieneš Márton hírlapírót nevezte meg. A segédek még a képviselőházban tanácskoztak és Rakovszky segédei karpárbaft ajánlottak, azt azonban Pichler segédei, mivel Pichlernek lábbaja van, ellenezték és pisztolypárbaft kívántak. Ebbe azonban Rakovszky segédei csak oly feltétellel egyeztek bele, ha Pichler ezt a baját orvosi bizonyítvánnyal igazolja. Erre Pichler Győző azonnal dr. Farkas László orvoshoz hajtattat s arra kérte őt, hogy a lábát vizsgálja meg. Farkas azonban, mint specializistát dr. Kéty egyetemi tanárt ajánlotta, akihez Pichler rögtön el is ment. Kéty meg is vizsgálta Pichlert és írásbeli nyilatkozatban kijelentette, hogy Pichler Győző jelenleg oly „ideges bántalmakban szenved lábával”, hogy karpárbaftja képtelen. A bizonylatot Pichler átadta segédeknek, akik ma este találkoztak a nemzeti pártkörben Rakovszky István segédeivel. Mivel azonban Rakovszky Istvánnak időközben sürgősen el kellett utaznia és csak holnap tér vissza és az egyik segéd is elutazott, a tárgyalásokat csak holnap délelőtt folytatják a képviselőházban.

— A statisztika boszuja. Brüsselen — mint tudósítónk táviratozza — az egyik külvárosi színházban rettenetes következményekkel járt egy statisztika kegyetlen boszuja. A színházban katonadarabot adtak, melyben a nagyobb hatás kedvéért természetesen sűrűn puffogtatják a vaktöltéseket. Ma, amidőn ezekre a puffogatásokra került a sor, nagy szerencsétlenség történt. Ma ugyanis a puskákban éles töltések voltak és a lövöldöző statiszták egy nézőt agyonlőttek, nyolczat pedig súlyosan megsebesítettek. A közönséget leirhatatlan pánik fogta el és egyszerűben vége szakadt az előadásnak. Kiderült, hogy a szerencsétlenség okozója egy statisztika, aki a tettet boszúból követte el.

— A Beöthy Algernon választója. Tegnapelőtt este nagy népcsoport volt a központi pályához másodosztályú várótermében. A szögletben két kis törpe üldögélt, a férfi három arasz, a kisaszony csak harmadfél. Az utasok érdeklődéssel állották körül a parányi gnomokat és kíváncsian kérdezősködtek, hogy kicsodák és micsoda ország szülőttei? Mire a férfi önérettel jelentette ki, hogy ő magyar ember, Bihar vármegyébe, Ugra községbe való, a neve pedig Bálint Mihály, 29 éves, nőtlén, az a caepp baba pedig a testvére, aki 18 éves és még hajadon. Bálint Mihálynak az édes apja egy kitermett, tagbaszakadt ember, néhány évvel ezelőtt még mint szegény napszámos kereste a kenyerét, de elsőszülött fia, Mihály ur, feltűnt a sorozáson és a katonaságnak a hűségére valamelyik bécsi cirkuszhoz szerződött a lugával együtt s most kotelén tánczolnak a császárvárosban. Azóta egyre-másra küldik haza a sok pénzt az édes apjuknak, ki földet és házat vett rajta és jómódu gazda lett belőle. A kis Bálint Mihály különben azt is kijelentette, hogy ő adózó polgár és néhány évvel ezelőtt választója volt az ugrai kerület akkori képviselőjének, Beöthy Algernonnak.

— Kis alezredes végtisztessége. Ma délután volt Galambosi Kis Józsefnek, Ferenczcsatorna részvénytársaság vezérigazgatójának, 1848—1849-iki honvédtiszt és nyugalmazott olasz király, alezredes végtisztessége. A gyászszertartáson az elhunyt rokonságán, a Katona, Pócsy-Karácsonyi, Vozáry, Zombory-családok tagjain kívül ott voltak: Darányi Ignác földművelésügyi miniszter, Szilágyi Dezső képviselőházi elnök, Türr István tábornok, dr. Falk Miksa és dr. Neményi Ambrus országgyűlési képviselők, Gerster Lajos amerikai konzul, Rudnay Béla főkapitány, Hammerberg Jenő kir. főügyész, Szalay Péter miniszter tanácsos, Eberhardt tábornok, Sárkány táblai alelnök, Magyarórdy ezredes és még sokan. A szertartást Papp Károly református lelkész végezte papi segédlettel. A lelkész szép beszédben méltatta Kis József életét. Ima után a szomorú szertartás véget ért. A holttestet ma este Kecskemétre vitték, hol holnap délután 5

órákor lesz a temetés. Mészáros János kecskeméti lelkész fogja megáldani a halottat és aztán a Kis család sírboltjában örök nyugalomra helyezik.

— Halálozás. Rónaszéki Trux Hugó királyi kuriai bíró hosszú és kínos szenvedés után szentendrei nyaralójában ma délelőtt háromnegyed 11 órákor meghalt. Benne a magyar királyi Curia egyik érdemes bíráját vesztette el. Az örökösödési jog terén kifejtett irodalmi munkásságával jogász körökben elsőrangú tekintélyre tett szert. A szépművészet iránt nagy szeretettel tanúsított az elhunyt és virtuóz hegedűjátékával fiatal éveiben az egész országban ismert művészi hírnevet szerzett. Jogi tanulmányait a pesti egyetemen kitűnő sikerrel elvégezvén, a bíróságok újjászervezése alkalmával 1872-ben aljárásbíró, 1876-ban a budapesti törvényszék és 1881-ben a budapesti királyi ítélőtábla bírója lett, a kuriai bírói méltóságot pedig 1894-ben érte el. Az elhunytól a család a következő gyászjelentést adta ki:

Özvegy rónaszéki Trux Hugóné, Apasztolovics Ilona és fia: dr. rónaszéki Trux Hugó királyi kincstári joggyi fogalmazó, fájdalomtól megtört szívvel jelentik, hogy Iorron szeretett férje, illetve édesatyja méltóságos rónaszéki Trux Hugó, a magyar királyi Kuria bírója, folyó évi június 6-án délelőtt 11 órákor, hosszú szenvedés és a haldoklók szentségének felvétele után, életének 54-ik és legboldogabb házasságának 26-ik évében jobblétre szenderült. Az elhunyt hült teteme folyó hó 7-ik napján délután 5 órákor fog Szent-Endrén, saját házában a római katolikus vallás szertartásai szerint beszenteltetni és a helybeli Kálvárián levő családi sírboltban örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent miséidőzet folyó hó 8-án reggeli 9 órákor fog a helybeli plébánia-templomban a Mindenhatónak bemutatni. Szent-Endrén, 1898. június 6-án. Áldás és béke lengjen hamvai felett!

— Az Ikát eladták. Fiuméből jelentik lapunknak: Az „Ika” gőzöt, amely tavaly szeptemberben Czirkeniczából jövet, a „Tyria” angol gőzessel összeütközött s azóta roncsolt állapotban itt vésztegel, ma délelőtt a kikötőben elárverezték. A kiállítási ár 10.000 forint volt. Hosszas árverés után az „Ika”-t Mariacevich és Manganas görög kereskedők vették meg 9050 forintért. Ugyanezek vették meg évvel ezelőtt a tengerészeti hatóság kimustrált „Bátor” nevű gőzöt is. A hajót, melyet a Léra és Tino között személyszállításra fognak használni, „Evangelini” névre keresztelik.

— Járvány Sopronban. Sopronból táviratozzák: Városunkban már napok óta kolerintermészetű betegség grasszál, mely hányási ingerrel és bélgöreséssel kapcsolatos, de 24 óránál nem tart tovább. A betegség okát mindaddig nem sikerült megállapítani. A katonaságnál, hol az ilyen betegek száma szintén igen nagy, elrendelték, hogy a legénység forrált vizet igyék. A városi főorvos a vízvezetéki vizet Bécsbe küldte vegyelmzés végett.

— A hollandi királynő balesete. A hollandok fiatal királynőjét, Vilma-t, a minap Schweizban kis baleset érte. Édes anyjával a regens-királynővel és két herceggel Luczernbe utazott, ahol megnőzte a sziklába vajt híres torwaldseni oroszlánszobrot, mely előtt kis tőterül el. A királynő annyira elmélyedt a szobor nézésébe, hogy nem vette észre mint közeledik a tőpartjához; a lába félrecsuszott és a királynő a vízbe bukott. A tő mélysége szerencsére nem több másfél lábnál. A két herceg rögtön a királynő segítségére sietett és a szárazra vitte. A kellemetlen fürdő a legcsekélyebb utókövetkezményekkel sem járt.

— Mészáros Tibor öngyilkossági kísérlete. Szentáczios öngyilkossági kísérlet híre jarta be ma este a főváros előkelő társadalmi köreit. Mészáros Tiborról, a nemrég elhalt Mészáros Károly ismert fővárosi milliomos, többszörös háztulajdonos fiáról szóltott a szomorú hír. Az alig huszonkét éves fiatal ember néhány hónappal ezelőtt beleszeretett egy férjes asszonyba. Barátjai, akik a dologról tudtak, sűrűn figyelmeztették a kiszámíthatatlan következményekre, de Mészáros Tibor ilyenkor mindig félbeszakította a beszédet s tiltakozott az ellen, hogy az ő magán ügyét feszegetnék s ő maga sem emlegette soha az asszonynyal való barátságát. Ma délelőtt együtt

időzött néhány volt iskolatársával s egyetlen szóval sem árulta el, hogy fejében sötét teret forgat. Délután három óra tájban lóra ült s lovászával együtt Szent-Lőrinczre indult. A határban lovasszolgá várt, aki levelet hozott számára. Mészáros Tibor névjegyet küldte válaszul, amire irt valamit. A szolga lóhalálban elvágatott s nemsokára ismét visszatért. Megint hozott egy irást, amelyet Mészáros Tibor izgatottan olvasott el. Ezután a fiatal ember zsebre dugta a levelet s azt mondotta a lovásznak, menjen vissza és vezesse haza az ő lovát is, mert már most úgy se lesz arra szüksége. Ő maga elment a Cséry-féle nyaraló felé s ott az istálló falának dőlve forgópisztolyjal mellbe lötte magát. A golyó a szív fölött keresztül ment a tüdőn s az egész mellén s a falba fúródott. A nyaralótelep népe összeszaladt, hívták a mentőket, akik csakhamar megérkeztek. — Mielőtt kocsira tették a fiatal öngyilkost, kivették a zsebéből azt a két levelet, amelyet utközben kapott. Azután behozták a sebesültet a józsef-köruti 7. szám alatt levő lakására, ahol dr. Tauszk és több egyetemi tanár vette rögtön kezébe. Kétségbeesett anyjának csak annyit mondtak, hogy fia párviadalban sebesült meg a bal karján.

— Az erkölcsstelen tanítók. A porosz kormány nemrégiben különös rendeletet adott ki, melyet az erfurti tanítók lelkiismeretlensége vont maga után. A rendelet következőképen hangzik: Tudomásunkra jutott, hogy az erfurti dalárdákban, melyek nagyrészt tanítók vezetése alatt állanak, az egyházi karéneknek betanulása helyett a legnagyobb gondot a kuplék művészi előadására fordítják. A tanítók állásukkal és hivatásukkal összeegyeztethetetlen tartják a sikamlós tartalmú kuplékat zongorán kísérni, sőt a vezetésük alatt álló dalárdákkal művészi körútra indulnak és a nagyobb városokban belépti díj mellett hangversenyeket rendeznek. Mi megengedjük, hogy a tanítók ilyen dalárdák élére álljanak, de csak oly feltétellel, ha ők az egyesület ideális céljait nem fogják szem elől téveszteni és állásuknak méltóságát, valamint az iskolák érdekeit lelkiismeretesen megőrzik.

— Athléták lakomája. A „Magyar Athletikai Club” kaszinójában ma este gróf Széchenyi Imre meghívására nagyszámu társaság gyűlt egybe, hogy egy közös bajtársi vacsora alkalmával kifejezést adjon változatlan bizalmának dr. Gerenday György alelnökének személye iránt. Őket erre azok a meg nem érdemelt támogatások szolgáltattak, amelyeket nemrégiben ő a club érdekében elviselni volt kénytelen. Derék athlétáink, kik tegnap még neves külföldi sportférjakkal vetekedve gyarapították diadalai számát rekordok javításával, ma már a közélet kiváló embereivel versenyt ünnepeltek alelnöküket. És itt sem maradtak utolsónak, noha erős versenytársuk akadt. Berzeviczy Albert valóságos belső titkos tanácsos, a képviselőház alelnöke, gróf Széchenyi Imre a Magyar Athletikai Club társelnöke, Desselwffy Arisztid, képviselőházi tükár Nagy László, a Wesselényi-ívívóklub elnöke stb. személyében. Gróf Andrassy Géza és többen részint táviratban, részint levélben mentették ki távollmaradásukat, biztosítva Gerenday Györgyöt változatlan bizalmukról és tiszteletükről. A felköszöntök sorát gróf Széchenyi Imre nyitotta meg, lelkes szavakban esetetve Gerenday Györgynek, a M. A. C. sikerei körül szerzett érdemeit. Majd Ferry Oszkár, a kitünő vívó méltatta Berzeviczy Albertnek, a magyar testedzés apostolának működését. Beszéltek még Desselwffy Arisztid, a Wesselényi-kör megbízottja, Porteleky László, az universalis athléta és többen, kiknek beszédére meghatottan válaszolt Gerenday György, emelkedett szavakban téve ígéretet a magyar athlétikának szüntelen továbbfejlesztésére. A mindvégig lelkes hangulatu estélynek csak a késő éjjeli óra vetett véget.

— Sípista-világ. A budapesti sípisták, akik egyideig nem hallattak magukról, újabban megint „működnek”. Csak a napokban fosztották ki a sípisták egy müncheni hivatalnokot és most megint újabb áldozatuk van. A. von Th. drezdai mérnök tegnapelőtt Budapestre jött az esküteri hid megtekintésére. Egész délelőtt a hidépítést nézte. Délután szórazakozásképen hajón a Margitszigetre ment. A Margitsziget alsó vendéglőjében melléje telepedett három uriember, akik beszédbe elegyedtek vele és azután megkérdezték tőle, hogy nem volna-e kedve egy kellemes budai vendéglőben kuglizni

A mérnök szenvedélyes kuglizó lévén, elfogadta az ajánlatot és kiment a három ismeretlennel, akik földbírtokosoknak mutatták be magukat, a budaeörsi-uti vendéglőbe. Itt kuglizni kezdtek. Először a mérnök vesztett 300 márkát, majd visszanyerte, sőt még nyert husz forintot, de azután megint visszavesztette, sőt kilenc óra felé este minden pénzét — 3200 márkát — elvesztette. Mikor elváltak, a sípisták nagykegyesen kölcsönöztek neki száz márkát hecsületszóra. A mérnök, aki kissé mámoros is volt, tegnap reggel kijózanodván, arra a meggyőződésre jutott, hogy sípistákkal volt dolga, azért följelentette őket az ügyészségnek és nyomban utána utazott. Ezzel kapcsolatban érdekesnek tartjuk megemlíteni, hogy 1892-ben ugyanebben a kocsmában fosztották ki a sípisták gróf Seefried Ottót, a király unokájának a férjét, aki akkor még csak hadnagy és báró volt. A hadnagy szabadságidejére 1892-ben ugyanis Budapestre jött. A Ferencz József-rakparton hozzászegődött két elegáns uri ember, Lax Samu és Arnstein ismert kártya- és kuglizó sípisták, akik beszéd közben rávették Seefriedet, hogy menjen ki velük az említett budaeörsi-uti kis kocsmába kuglizni. — A báró kiment velük és rövid másfél óra alatt elvesztett háromszáz márkát. Hogy visszautazhasson, száz márkát kölcsön kért tőlük, amit a sípisták meg is adtak neki — váltóra. A bárónak a játék után első dolga volt följelentést tenni a főkapitányságnál. Báró Seefried nem kívánt mást, minthogy váltóját visszakapja, nehogy visszaélés történjék vele. A megbízott detektív csakhamar elő is kerítette a két sípistát, de ezek tagadták, hogy hamisan játszottak volna és a váltót csak úgy voltak hajlandók visszaadni, ha a báró kifizeti a száz márkát. Miután a sípistákra nem lehetett kétséget kizárólag rábizonyítani a hamis játékot, a báró kifizette a száz márkát, a sípistákat pedig el kellett bocsátani. Azt azonban megtette a rendőrség, hogy a két sípistát lefényképezte albuma számára.

— A bérnialások. Vaszary Kolos hercegprimás tegnap este érkezett meg Pozsonyba, ahol tegnap végezte a bérnialást. A fővárosi bérnialásokat ma Boltizár püspök, érseki helynök a józsefvárosi plébániatemplomban folytatta a szertartásban Jung váci főszentelt püspök segédkezett neki. A bérnialást megelőző ünnepi nagymisén a hercegprimás udvari papjai, a józsefvárosi apátplébános és segédlelkészek asszisztáltak az érseki helynöknek. A Józsefvárosban mintegy 800 fiú és leány vette föl a bérnialás szentségét. A hercegprimás szerdán az angolkisasszonyok lipótutcai templomában bérnial és pénteken a vizvárosi plébániatemplomban osztja ki a bérnialás szentségét. A hercegprimás a csütörtöki urnapi körmenetet megelőzőleg a Mátyás-templomban tartandó ünnepélyes zénésnagymisén fog pontifikálni nagy és fényes papi segédlettel. Pénteken délután dr. Kohl Medárd tükár kíséretében hosszabb tartózkodásra Balatonfüredre utazik, Boltizár püspök érseki helynök pedig az udvari papokkal együtt visszaér Esztergomba.

— Öngyilkos könyvtárista. Major Lajos, a Nemzeti Múzeum könyvtárának egyik öreg, tudós segédjére, tegnapelőtt a Szent László-kórház mögött agyonlőtte magát. Holttestét boncolás mellőzéseivel kivitték a kerepesi-ut melletti temető halottsházába s ott tették ravatalra. A múzeum tisztviselői díszes koszorút küldtek a koporsóra. Holnap délután 3 órakor temetik.

— Házasságok. Kramer Ernesztina kisasszonynak, öz. Kramer Arminné született Burgér Mária urnó leányának, e hónap 8-án esküszik örök hűséget Lukács Emil Szegvárdon.

— A turt öngyilkosa. Párisból táviratozók lapunknak, hogy egy Edmond nevű brémai kereskedő egy itteni szállóban agyonlőtte magát. A német kereskedő nagy összeget vesztett a grand prix-n.

— Megmérgezett gyermekek. Tata József napszámos negyedfél éves Ferencz nevű kisfia és Vojcsik József téglagyári munkás négy éves Vladszlava nevű leánya június 4-én este a mérgezés tünetei között meghalt. Mind a kettőt bevittek a törvényszéki orvostani intézetbe, ahol azonban még érintetlenül fekszenek, mert a boncolást elrendelő végzést még nem kézbesítették az intézetnek.

— Lezuhant a gyorsvonatról. Blasch Szilárd vasuti fekező — mint temesvári tudósítónk táviratozza — az éjjel a bukaresti gyorsvonatról Karánsebes és Portaorientalis között lezuhant. A vonatot azonnal megállították, hogy a szerencsétlen felvegyék. Blasch agrárkodást szenvedett és még mielőtt Temesvárra értek vele, a vonaton meghalt.

— Meggyilkolt bíró. Nagy Zorlenéz község bíróját, Gagyá Mártont — mint szegedi tudósítónk táviratozza — ismeretlen tettesek orozva meggyilkolták. A bírónak erélye és szigora miatt sok ellensége volt, és igen valószínű, hogy ezeknek egyike a gyilkos.

— Letartóztatott szállítási manipulánsok. E címmel a „F. H.” a következőket jelenti: Sarajevóban nagy feltűnést keltett egy jóhírű szállítási cég legfőbb tagjának és czinkostársának a letartóztatása, amelyről azonban az alábbiakból sem a „Bosnische Post”, sem a bécsi lapok nem akarnak tudomást venni, noha kereskedelmi körökben napok óta csak erről az esetről beszélnek. A rendőrség annál behatóbban foglalkozik a dologgal, a melynek megértéséhez szükséges tudni, hogy az állami- és vasuti fuvarozást és szállítást Bosznia és Hercegovina részére, a kormány nagymérvű támogatása mellett, Schmarda Baptist János bécsi milliomos-vállalkozó közvetíti a „Rotter és Persitz” cég alatt. A cégtulajdonos az ügyeket Bécsből kormányozza. A cég a küldeményeknek a vasutól való elszállítását már évek előtt Heim Lipót bizományi- és szállítási cégnek engedte át, most azonban nagymérvű visszaéléseknek jöttek nyomára, minek következtében a rendőrség vizsgálatot indított és ennek során Heim Lipót és czinkostársát, Munsch istálló mestert, vizsgálati fogságba helyezte. A vizsgálat eddigi adatai szerint óriási összegekről van szó. Heim a szállításoknál egyszerűen összejátszott a bécsi Schmarda-cég Munsch nevű ide kirendelt istállómasterével, aki Heimnek magasabb összegű nyugtákat állított ki, sőt nyugtákat adott oly szállításokról is, amelyeket Heim soha nem is teljesített. A bécsi Schmarda-cég már korábban megsejtette a bűnös manipulációt, de a tények kiderítését csak úgy eszközözhette, hogy Heim Lipóthoz beprotégált egy Fröhlich nevű alkalmazottat, aki mindenre rájött a tapasztalatairól jelentést tett. A letartóztatás előtt Heim Lipót 15.000 forintot ajánlott fel Schmardának, ez azonban ezt az összeget keveselte s megtette a följelentést. A rendőrség a letartóztatás után Heim üzletét bírói zárlal vétette. Az elfogott czinkostársak közül Munsch istállómasternek alkalmasint kevés bántódása lesz, mert érdekében úgy az érsek, mint az adlatu s intervensiál Schmardánál, aki egy pápai rendjel birtokosa. Heim ellen szélesebb alapon folyik a vizsgálat, mert az, a vádak szerint, a szénszállításoknál magánszemélyeket is megkárosított.

— Halálos elgázolás. A gyors hajtásnak ma ismét áldozata van. Varga István és Kiss Mihály kocsisok ültek egy teher szállító kocsin a Rózsa-utczában és ugyancsak ütötték a lovakat, hogy minél sebezesebben szaladjanak. Futott is a két jó ló, ahogy csak tudott. Annyira futottak, hogy a szegény kis Varga Dezsőt, aki át akart menni a másik oldalra, elütötték a lovak. Halva került elő a kis fiú a kerekek alól. A két kocsist nyomtan letartóztatták.

— Az Adria-kerékpárok ismét diadalmasan szerepeltek a tegnap Karánsebesen, valamint a „Magyar Athletikai Club” által Budapestben megtartott kerékpárversenyeken. Karánsebesen három első díjat, a budapesti versenyen pedig az 5000 méteres versenyben az első díjat „Adria” kerékpárokon nyerték.

— Legjobb minőségű és színtartó harisnyák és sportruházatok a legnagyobb választékban Hoyek Adolfnál IV., Szervita-ter 8. „Vadászházban.”

— Linhart Vilmos festő műtárgyát ajánljuk színházi díszletek, cimerek, kávéházi és egyéb festések elkészítésére. Budapest, VIII., Hunyady-utca 27. Telefon.

— A klozsvári szeretetház sorsjáték mai hirdetésére a tisztelt közönség figyelmét különösen felhívjuk.

Naplórend.

Naptár. Kedd, június 7. — Római katolikus: Róbert ap. — Protestáns: Róbert. — Görög-orosz (június 25.) Kárpuz. — Zsidó: Sivan 17. — Napkél: 3 óra 48 perczkor. — Nyugszik: 7 óra 36 perczkor. — Hold kél este 10 óra 25 perczkor. — Nyugszik 6 óra 43 perczkor reggel.

A földmívelésügyi miniszter fogad délután 4 órakor.

A horvát miniszter fogad délelőtt 8—10 óráig. Nemzeti muzeum régiségtár nyitva délelőtt 9—1 óráig. Többi társai 50 krajczár belépő díj mellett tekinthetik meg.

Technológiai iparmuzeum nyitva 9—1-ig és 2—5 óráig.

Tavaszi nemzetközi tárlat az új műcsarnokban, nyitva 9-461 esti 9-ig. Belépő díj 50 kr.

Az iparművészeti muzeum nyitva 9—1-ig. Koroknyay-kiállítás az új műcsarnok tanácstermében, nyitva egész nap.

Természettudományi gyűjtemények muzeuma nyitva 10—12-ig. (Muzeum-körút 4.)

Rovargyűjtemény a nemzeti muzeumban nyitva 9—1-ig.

Egyetemi könyvtár zárva.

Muzeumi könyvtár nyitva 9—1 óráig.

Akadémiai könyvtár nyitva 3—8 óráig.

Deák-mauzóleum a kerepesi-úti temetőben nyitva este 5 óráig.

A magyar Szaharán.

(Darányi miniszter körútja.)

Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter két napig utazgatott a „magyar Szaharán”, vagyis a deliblati sivatagon. Hegyre föl, hegyről le, völgyön és dombon keresztül, egyszerű parasztszekeren, amelynek kereke gyakran a tengelyig süppedt be a száraz, forró homokba, járta be a miniszter a pusztaságnak Kubintól Károlyfalváig eső részét és mindenütt megtekintette a szőlő- és erdőültetvényeket. A miniszter a legnagyobb érdeklődéssel tudakozódott a gazdasági viszonyok felől és ennek a látogatásnak meg is lesz a maga üdvös következménye. Új telepítvények létesülnek s az állami gondoskodás megtermi majd a legnevesebb gyümölcsöt is: a délvidek lakosságának az állameszme iránt való fokozott tiszteletét.

A miniszter és kísérete a kubini állomáson a külön-vonat hálókocsijában halt meg és reggel az egész társaság Mramorák-Deliblatra utazott. Az állomási épület előtt kocsiba szállottak és már fél óra múlva a homokos pusztaságon voltak. Legelőször a Kupin-magaslaton állottak meg, ahonnan az egész vidéket beláthatták. A futóhomok alakulásai innen teljesen kivehetők. Itt-ott a dombokok gyér pázsit tenyész, a déli szélről kialsott bizarralaku gödrök között nyárfa és egyéb fa-törzsök fekszenek.

Ez a miveletlen sík pusztá, ahol mértföldekre sehol forrás nem található és ahol a futóhomok miatt kutat furni sem lehet, mégis táplálékot nyújt. Az erdélyi román hegylakók lekaszálják a sovány füvet lovaik számára. Ezt a foglalatosságot nemzedékről-nemzedékre üzik ezek az emberek, akik a homokban laknak, télen és nyáron itt maradnak és az eső és hideg ellen magukásta kis homokbarlangokban keresnek menedéket. Az őszi esőzés után télen és tavasszal a gödrökben és csatornácskákban elegendő vizet találnak a maguk és kis, hosszú-szörű lovaik számára. A nyárra pedig úgy gondoskodnak vizről, hogy télen egyes, északi részeken levő dombtelepeken nagy hőtömegeket hordanak össze, befedik azokat homokrétegekkel és ha viz-szükség áll be, akkor kiássák a havat és faedényekben felolvasztják.

A társaság ezután a Hubert-pusztánál állott meg. Itt többszáz holdnyi területen czirok nő, amelyet a gyakorlott munkások ásnak ki és olasz kefe- és seprőgyárosoknak adnak el jó áron. A munkások, — többnyire károlyfalviak — naponkint körülbelül egy forint 80 krajczárt keresnek és a bérlők, akik holdankint 200 forintot fizetnek, még így is jó üzletet csinálnak.

A legközelebbi megállóhely „Flamunda” volt, amelyet a köznép az éhség sírjának nevezett el, mert itt a magános utazó élelem és víz hiányában éhen-szomjan halhat.

Ezt a területet most fenyesekkel fásították be. De viz itt sincs. Biró Lajos, a fiatal természetbúvár, aki most Uj-Guineában él, évek előtt tanulmányozta ennek a vidéknek faunáját és gyakran napokon át lakott a homokbarlangokban,

sokat is szenvedett a vízhiány miatt. Időtöltésből bizonyos fajú pókkal szuratta meg magát és erre észrevette, hogy 10—12 órára elmúlt a szomjúsága.

Kellemesen lepte itt meg a társaságot a fülemilék csattogása. A kis dalosok itt a pusztaságon csupán a harmattal oltják szomjukat.

A Flamunda felé vezető ut a legfáradtságosabb az egész homokpusztaságon. A keréknyomot a szél azonnal befujja homokkal és az egyik homokrészről a másikba csupán szerpentin-uton lehet eljutni és mindenütt nyílt „élő” homokra talál az ember.

Susarán, a Kerinling-féle bérleten a minisztert Pálffy Elemér verscezi főispán, Seemayer János verscezi polgármester és Kremling Ferencz bérlő fogadták. A szőlőültetvények itt valóságos mintaszerűek.

A miniszter innen a Fejér-kolonniára ment, amelynek 1400 holdnyi területét verscezi szőlőmunkások művelik. Ezeknek nevében Höschl Frigyes üdvözölte a minisztert. A rossz talaj miatt nehezen halad itt a betületes. Herczeg Ferencz képviselő itt a minisztert az „Ördöghegyre” vezette, amelyet a futóhomok évente néhány méterrel előbbre tol s ennek folytán az ültetvényeket nagy veszély fenyegeti. A képviselő arra kérte a minisztert, hogy a verscezieknek jobb földet osztasson ki. A Hungária-kutnál a telepítvény lakói lelkes éljenzessel és nemzetiszínű zászlókkal fogadták a minisztert. Ez a kut 22 öl mély és 3000 forintba került.

A kolóniáról a társaság a Kremling-pusztára tért vissza, ahol megebédelték és két órákor tovább indultak a Wekerle-kolonniára. Ezt a károlyfalviak művelik és a homokvidéknek ez a legjobban kultivált része. Itt Herz Fülöp károlyfalvi polgár fogadta a minisztert és felajánlotta pompás fogatait. A szőlőtulajdonosok részéről dr. Elter Viktor üdvözölte a minisztert, akinek több ültetvényest mutat-tak be.

Már esti fél hétre járt az idő, amikor a miniszter és kísérete a károlyfalvi vasuti állomásra hajtatott, ahol a barátságos városka lakói nagy ovációval fogadták őket. A miniszter itt is többekkel beszélgetett és teljesen tájékozta magát a viszonyok és kívánságok felől.

Károlyfalváról Temesvárra utazott a miniszter és innen szombaton reggel a gyorsvonattal Budapestre jött vissza.

Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter Kis Pál államtitkár kíséretében váratlanul Szegedre érkezett és — mint tudósítónk táviratozza — Kállay Albert főispán, Tóth Mihály városi főmérnök és Reök Iván folyamammérnök társaságában megvizsgálta a körtöltést és a város mellett lévő tiszai védőtöltést, hogy személyesen meggyőződjenek az államköltségen kért megerősítés szükségességéről. Ez irányban a tervek szakértői áttanulmányozása után fog érdemlegesen határozni.

Kleisch János vagy gróf Haller János?

— Az ismeretlen mágnás vádja. —

A rendezett anyakönyvek korában bizonyára ritka szenzáció az a vád, amelyet a magyar főrendiház egyik örökös jogu tagja emelt gróf Haller János Udvarhelyvármegyei főispán ellen. Megirtuk a minap, hogy magát nyilvánosan meg nem nevező mágnás azt jelenti a főrendiháznak, hogy gróf Haller János sem nem gróf, sem nem Haller. Tessék hát a főrendek jegyzékéből kitörölni.

Ma megkaptuk a följelentés egész szövegét és abban az ismeretlen vádlónak következő argumentumait olvastuk: 1-ször: Gróf Haller János főispán nem gróf. Azért, mert szülei, gróf Haller József és timafalvi Kis Anna, (egy székelykeresztúri korcsmáros leánya) kik mindketten katolikus vallásúak voltak, 1849-ben református pap előtt kötötték házasságot anélkül, hogy maguk áttértek volna a református vallásra. Együttélésük tehát akkor még nem volt házasság, amikor 1852-ben a mai főispán megszületett. Csak 1864-ben világosította fel őket tévedésükről az erdélyi püspök, Fogarassy Mihály, mire aztán katolikus pap előtt is megesküdték

Ez az utólagos házasság már most csak a Haller nevet adhatná meg a főispánnak, de nem a grófi rangot is, mely ilyen esetben, törvényeink szerint, csak királyi kegyelem útján szerezhethető meg. Ha tehát csak ennyiből állana az ügy, akkor a főispán ma tényleg Haller volna, de nem gróf. Azonban az ügy nemcsak ennyiből áll. Mivel 2-szor: A főispán nem is Haller, mert az atyja, (Kis Anna hitvese) törvénytelen fia volt a nagyapának, néhai gróf Haller Jánosnak, aki egy cselédjével, Kleisch Zsuzsannával folytatott viszonyt. Kleisch Zsuzsannától született aztán a József fiu, a főispán apja, akit maga az apja is egy, a följelentéshez csatolt régi okirat tanúsága szerint csak „Kleisch József”-nek nevezett. Nem változtat a dolgon az sem, hogy gróf Haller János és Kleisch Zsuzsanna, kik mind a ketten katolikusok voltak, 1835-ben szinleges házasságot kötöttek egy kálvinista pap előtt, mert ez a házasság ép a körülírt okból érvénytelen. A főispán apja tehát nem csak, hogy gróf nem volt, hanem Haller sem volt, csak Kleisch. Világos tehát, hogy a fiu, követvén apja nevét, a mai udvarhelyi főispán is gróf Haller János helyett Kleisch Jánosnak nevezendő.

A vádló (aki inkognitóját ismeretlen okból nem szelletteti) így folytatja kérvényét:

Nagyméltóságú Elnök ur! Méltóságos Főrendiház!

Előttöm, mint örökös főrendiházi jogosultsággal bíró családoknak egyik tagja előtt, ha szintén jogosultságom jelenleg szünetel is, nem lehet közbömbös, hogy az örökös jogosultsággal bíró családok között olyanok is szerepeljenek, akik a jogcím adó nevet és rangot jogosulatlanul viselik. A mai kornak egyik betegsége ugyan, hogy az emberek nagy része pávatollakkal ékeskedjék, de ha ezt a közönséges társadalmi viszonyok között mosolygva tekintjük is, nem hallgathatom el abban az esetben, midőn — ezek a pávatollak az országnak legmagasabb testületében czéloznak becsempészni olyanokat, akik erre jogosulatlanok.

Ezek alapján bátor vagyok eszedzni, méltó-tassék ezt az előterjesztésemet vizsgálat alá venni, ennek alapján kimondani, hogy az örökös főrendiházi tagsági jogosultsággal bíró gróf Haller-család azon ágának, amelynek utolsó férfitagja az 1840-es évben elhalt gróf Haller János volt, az ő halálával magvaszakadt, és hogy nevezett gróf Haller Jánosnak most is élő unokája, Udvarhely vármegye főispánja, ugy a Haller nevet, mint a grófi címet is jogtalanul viselve, főrendiházi jogosultsággal nem bír.

A góthai grófi almanach 398-ik lapján az udvarhely-vármegyei főispánnal együtt még öt édes testvére van megnevezve. Ezek közül az egyik egyetemi professzor Heidelbergában és egy Perzel leánynak férje; magának a főispánnak hat gyermeke van. A följelentő adatainak helyessége esetében, a folyamánok természetesen mindezeket a leszármazásokat is terhelnék. Nem tudni már most, hogy az illető kérvényező miért tartja szükségesnek az egész előterjesztést, mikor itt „pávatollak”-ról és „becsempészes”-ről semmiestire sem lehet szó.

Megjegyezzük, hogy a főrendiházhoz intézett előterjesztéssel azonos tartalmu kérvény elment a királyi kabinet-irodába is. Mind a kettő azonban bizonyára czéltévesztett marad. Ő felsége ugyanis ugy Haller főispánt, mint édes apját elősmerte grófnak, meghívta a főrendek közé, s így a Hallerek teljes joggal viselik a grófi címet.

Az ismeretlen vádló ama bizonyítéka, hogy néhai gróf Haller János és Kleisch Zsuzsanna, akik mindketten katolikusok voltak, kálvinista pap előtt kötötték házasságot (amely eszerint érvénytelen), nem jelent semmit. Mert az a körülmény, hogy kálvinista pap eskette őket, még nem jelenti azt, hogy előzetesen vagy utóbb nem keltek-e egybe katolikus pap előtt is. Az unokától, akinek származását eddig nem vitatta senki, persze nem lehet követelni, hogy adja elő nagyapja házasságlevelét. Ha megvan neki, bizonyára bizonyít vele, de mi történjék, ha nincs meg? Akkor az ismeretlen vádló fogja a világ összes katolikus plebániáit végigkutatni?

Az udvarhelyi főispán s vele a nagyközönség egész nyugodtan nézheti ezt a vádat, mert nem lehet ennek semmi jogi következménye.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* A Várszínház momentója. Két hét múlva a Várszínház fölött kimondja a főváros a halálos ítéletet. Az öreg, rozoga épületet, a várbeliek egyetlen téli szórakozó helyét lebontják — az új miniszterelnöki palota kedvéért. A miniszterelnök, mint annak idején meg is említettük, megkérdezte a fővárost, hogy a régi épületet nem volna hajlandó átengedni. A fővárosnál ép akkortájt szavaztak meg tízezer forintot a színház tatarozására és pár hét híján talán el is költötték volna a pénzt, ha kellő időben be nem üt a magas leirat. Hamarosan félretették a tatarozási javaslatot s neki feküdték a miniszterelnöki leiratnak. Adjuk, ne adjuk? Ez volt a legújabb hamleti kérdés, amelyre a miniszterelnök maga adta meg a feleletet: muszáj, hogy adjátok. S a főváros, vérző szívvel bár, de le fog mondani a Várszínházról. Sőt e szomorú kötelességet annyira sürgősen teljesíti, hogy az ügyet a léten még a pénzügyi és gazdasági bizottsághoz, szombaton a tanácsban és június 15-én már a közgyűlésben tárgyalatja. A Várszínházzal a miniszterelnökség terjedelmes fekvőséget kap, amelynek területe 394 négyszögöl. Az épület értéke 1884-iki becslés szerint 59.130 forint volt; a telek, 100 forintjával: 39.420 forint, összesen 98.550 forint. A legújabb becslés szerint az épület értéke: 44.270 forint; a telek, 120 forintjával: 47.304 forint, összesen: 91.574 forint. Persze ez az érték a magántorgalomnak csak felszerese. A Várszínház akkor hozta meg a kamatját a fővárosnak, amikor Feleki Miklós bérelte, aki évenként két darab magyar királyi aranyat fizetett a színházbérlet fejében, amelyhez ráadásul kapta a krisztinavárosi szinkört is.

* A zenész jövője. Már Schubertnek, a halhatatlan dalköltőnek is lezkebrákat kellett adnia és tudjuk, hogy Wagner Rikárd is sok ideig nagy nyomorúságban volt. Pedig nem is mindenki Schubert és Wagner. Vannak szerény zongoratanítók és fuvolások, akik soha sem írják meg a Schubert impromptu-it, sem a „Lohengrin”-t. Ezeknek fölötta ajánlatos gondoskodni a jövőjükéről. A zenészek országos nyugdíjgyűlése, mely tegnap bontakozott ki a „Magyarokban élő zeneművészek egyesületéből”, átvéve annak 50.000 forintos alaptőkéjét, elhatározta, hogy ezentul nemcsak segélyt, hanem nyugdíjat is ad tagjainak s ezek özvegyeinek. A hivatásos zenész belépésekor 200 koronát, vagy 10 év alatt 300 koronát fizet törzsbelétől s azontul 30 éven át fizeti a havi nyugdíjárulékot, amely a korhoz mérten 1 és fél és 5 korona. Tíz évi befizetése után 200, — husz év után 400, — 30 év után 600 korona évi nyugdíjat igényelhet. A tag az özvegy számára külön tagdíjjal 300 korona nyugdíjat biztosíthat. Az alapszabályokat dr. Antali Károly titkár a napokban terjeszti föl a belügyminiszterhez.

* A Népszínház szünetje. A Népszínházban a nyári szünet június 16-án kezdődik és augusztus 16-ikáig tart. A még hátralevő egy hét alatt a „Varázsgyűrű”, Planquette operetteje, holnap kerül utoljára színpadra Klárával a főszerepben, míg „A babá”-t pénteken játsszák utoljára a szünet előtt.

* Benczur Gyula oltárképe. Benczur Gyula a lipótvárosi Szent István-bazilika számára oltárképet fest, mely a szent misének hat főrészt tüntet föl allegorikus jelenetekben. A mester a kép színvázlatait már megfestette s most készíti a nagy kartonokat, amelyek alapján Velenczében mozaikban örökítik meg az egész festményt.

* Dalestély. A „Budapesti magyar dalkör” Aggházy Károly tanár vezetése mellett a polgári lövész-egyesület dísztermében estélyt rendezett. Az előadott vegyes karok nagyon tetszettek és a díszes közönség zajos tapsal jutalmazta. Aggházy Károly buzgósgát és szakérteelmét. Előadott dala: a „Fényes csillag...”, „Érik a gabona...” nemkülönben a „Magyar esték” zongorán nagy hatást keltettek. Megérdemelt elismerésben részesült Várföldi Elek a népdalairól és ügyeskedtek: Kolbán Bianca, Lumnitzer Irma, Kimnach Sarolta, Reiner Lujza, Parczal Szeráfin, ifj. Nánázy Lajos és Hemzö Lajos is.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM.

* Osztályülés az Akadémián. A Magyar Tudományos Akadémia I. osztálya ma délután ülést tartott Szász Károly elnöklése alatt, aki ma foglalta el először az elnöki széket és kegyeleles szavakkal emlékezett meg elődéről, Zichy Antaltól. Az első felolvasó, Ponori Thewrewk Emil, „A ritmikai kérdés”-ről értekezett és néhány oly kérdést törekedett tisztázni, mely verstani irodalmunkban még mindig zavart okoz. Bizonyítja, hogy a magyar versidomot nem szabad a gondolatrítmusnak tulajdonítani, mert a versidom nem a gondolattól, hanem a szóanyag rendezésétől függ. A ritmikus érzés a természet adománya, mely előbb fejlődött, mint a nyelv. A nyelv a maga ritmusait később a zenének szolgáltatta át. Az értekezés számbaveszi az összes népek költészetét és táblázatosan dokumentálja, hogy hányféle verselés lehetséges. Ezután Petz Gedeon „Német jövevények” című értekezését olvasta fel, amelyben kimutatta a magyar irodalmi és néprajzi nyelv több szavának német eredetét. Ilyen szavak: a milling, fundár, ispiláng, majszol stb. E tulajdonképpen német szók átvételét a felolvasó érdekesen fejtegette.

FŐVÁROS.

(A budai vízvezeték bajai.) Addig csinálták, amíg el nem vertek száz meg százezer forintot és ameddig el nem találták, milyen lehet a legrosszabb vízmű. Ma délután konstatálták ezt a főváros gazdálkodását nagyszerűen jellemző dolgot a polgármester elnöklése alatt tartott bizalmas értekezleten. A hanyagságokat mindig bizalmas értekezleten konstatálják. A mult esztendő vége óta egymást éri a panasz a budai vízvezeték miatt. Nincs baj semmi, mondotta a vízvezeték igazgatója, ha pedig van, majd elmúlik. Meg is nyugodtak Sartory urék, mert ők nem budai vizet isznak, hanem somlái bort és Törley-pezsogót. A víz ellenben még zavarosabb lett és kiderült, hogy kilyukadt a tengerpénzen csinált nyomócső. Megjavították úgy a hogy — ismét tekintélyes összegben — akkor meg kímősta a Duna a cső környékét és az ivó víz megint zavarosabb, sűrűbb lett. Meneztetették az igazgatót, másra bízta a vezetést és az új főnök kiderítette, hogy az egész munkát már a kezdetén elhibázták s a vízmű nagy részét el is tömette. Időközben rájöttek, hogy a gyűjtő medence is meg van fertőzve, tehát kitisztították. — Hogy azonban a kitisztítás helyesen történt-e, arról nem győződött meg senki, egyszerűen megbízták a buvárokban, akik a medence fenekét kotorták és valószínű már most is, hogy gyűjtőmedenczét is újat kell csináltatni. A „bizalmas értekezlet” ezeknek a megállapítása után a következőképen határozott: A közgyűlésnek szóló jelentésben leleplezi a vízmű építésénél előfordult menthetetlen hibákat és vétés mulasztásokat, fölkéri a köztörvényhatóságot: hatalmazza meg a tanácsot az új vízmű és főképen az új gyűjtőmedence építtetésével, végül felhívja a közönséget, jelentse be a vízvezeteki igazgatóságnál, ha a vízvezeték víze zavaros. Így bizonyosan kitisztul.

VIDÉK.

* (A veszprémi főispán installációja.) Dr. Fenyvessy Ferenc főispáni installációja, végleges megállapodás szerint, Veszprém vármegyébe szeptember 13-án tartandó közgyűlésén fog megtörténni. Az ünnepies installációra a vármegye alispánja meghívta a Budapesti Újságírók Egyesületét is, amelynek választmánya elhatározta, hogy rendes tagjának főispáni beiktatása alkalmával küldöttségileg képviselheti magát. A küldöttséget Vészi József alelnök vezeti, tagjai: Szatmári Mór, Csiklay Lajos, Reiner Ferenc és Zempléni P. Gyula választmányi tagok. Az egyesület ama tagjai, akik hivatásuk teljesítéséből utaznak Veszprémbe, szintén csatlakozni fognak a küldöttséghez.

* (Megszeméltetett választás.) Bárány Dániel Rnő kereskedelmi miniszter — mint tudósítónk sürgönyzi — megsemmisítette a temesvári kamara

iparosztályának választását, mivel a bizottság annak idején nagyon is kedélyesen bánt a szavazatlappokkal; azokat nem az urnába dobta, hanem az urna tetején helyezte el. A szavazatszedő küldöttség tagjai több ízben elhagyták a termet, ezalatt az urnákat és jegyzőkönyvet szolgálk őrizetére hagyták.

* (Az önálló vármegye érdekében.) Debreczen város polgársága e hónap 28-án nagy népgyűlést rendez az önálló vármegye és a nemzeti bank érdekében. A gyűlésre az országgyűlési függetlenségi és 48-as pártot is meghívták.

* (Kolozsvár tisztújító közgyűlése.) Gróf Bódy Ákos főispán elnöklése alatt ma volt Kolozsvár szabad királyi város tisztújító közgyűlése. Az eddigi polgármester, Albach Géza nyugalmába vonult és polgármesterré Svaczinszki Géza egyhangulag választották meg, ki régi és kipróbált tagja volt a városi tisztviselői karnak. Főjegyző lett dr. Eszterházy László; tanácsnokok: Nagy Mór, Losonczy Salamon Antal, Szabó Gyula, Fekete Béla. A többi állásokra többnyire a régi tisztviselőket választják meg.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— A megszökött bíró. Dr. Gallovich Viktor fegyelmi ügyének iratait már fölterjesztették a királyi táblához, mely a közel jövőben megtartja a fegyelmi tárgyalást. Gallovichot időközben megfosztották huszárhadnagyi rangjától.

— A Nemzeti Színház mint alperes. Madách Aladár, Madách Imrénék, az „Ember tragédiája” szerzőjének fia tudvalevőleg pörrel támadta a Nemzeti Színházat, követelvéen a drámai költemény előadásának tantiém-jeit: tízezer forintot. E pörben most folyik a perirat-váltás. Madách ügyvédjének, dr. Zollner Bélának választására ma adta be dr. Hets Ödön, a Nemzeti Színház jogtanácsosa viszonválaszt, amely fentartja az elévülésre vonatkozólag felhozott érveit s már ezen az alapon is kéri a kereset elutasítását. De a felperesi képviselő részéről kiemelt etikai momentumok — ugymond a viszonválasz — sem általában, sem a jelen esetben bírói mérlegelés tárgyai nem lehetnek. Ami pedig Madách képviselőjének azt az állítást illeti, hogy Paulay részestült javadalmazásban az „Ember tragédiájá”-nak színpadhozataláért: ez igaz, de Paulay nem szerzői díjak címén kapta a tantiémeket, hanem a költemény színrehozatala körül kifejtett munkásságáért. Tagadja a viszonválasz, hogy ez Paulaynak igazgatói kötelessége lett volna. E pörben már csak egy iratváltás lesz még; Madách végirata és a Nemzeti Színház ellenvégirata. Azután az akták bírói ítéltetés alá fognak kerülni.

— Egy orr tragédiája. Gutai Ferencz vilamos vasuti kalauznak szerelmi viszonya volt Besenyei Piroksa szobaleánnyal, aki unszólására kilépett a szolgálatból. Eleinte jól megfértek egymás mellett, később azonban a legény féltékenykedni kezdett és napirenden volt közöttük a czivódás. Különösen akkor haragudott Gutai, ha este hazament és a leányt nem találta lakásán. Ilyenkor azt hitte, hogy kedvese más valaki után jár. Egy este hazajövet, nem találta honn Besenyei Piroksát.

— Hol van megint az a leány? Kérdezte egyik szomszédjától.

— Kávéházba ment a leánnyal meg a vőmmel.

— No majd végzek vele!

Fakadt ki dühösen Gutai. E pillanatban jött meg a leány, s mikor a kalauz meglátta, szó nélkül nekirohant, magához ölelte és — leharapta az orrát.

Ilyen előzmények után került Gutai a büntető törvényszék elé, mely Hodász királyi ügyész indítványára a vasuti kalauzt egy esztendőre börtönre ítélte.

— Zichy Antal végrendelete. Megirtuk, hogy Zichy Antal, a nemrég elhunyt főrendiházi tag, vagyona jelentékeny részét jótékony célokra hagyta. Két fővárosi háza közül az egyiket a főváros, a másikat az akadémia, zalai birtokát pedig unoka-

SPORT.

Öcsöce, Zichy Miklós örökölte. Özvegyéről, született Rosenfeld Sáráról akként gondoskodott, hogy övé élte fogytáig az egyik ház jövedelme és Zichy Miklós is évi 1600 forintot tartozik neki adni. Néhány lap azt írta a minap, hogy Zichy végrendeletét pörrel támadta meg unokaöcsöce, aki azt hiszi, hogy az özvegyet nem illeti meg annyi, amennyit részére a férje rendelt. Értesülésünk szerint ez nem áll, mert eddig még a hagyatéki tárgyalást sem tartották meg, a végrendelet pedig csak ennek megtörténtével támadható meg. Való azonban, hogy erre a pörre kilátás van, de ez esetben egy másik pör is megindul. Özv. Zichy Antalné ugyanis, aki a dolognak hírére vette, azzal bizta meg Visontai Soma ügyvédet, hogy indítson viszontkeresetet Zichy Miklós ellen, mert férje akként rendelkezett, hogy az, aki végrendeletét megtámadja, elveszti öröklési jogát. Visontai ma mutatta be meghatalmazását a hagyatéki bíróságnál.

— Szociálisták sajtópör. A budapesti sajtóbírószék rágalmazás vétsége miatt három havi fogságra és ötven forint pénzbüntetésre ítélte ma Stein Károly verseczi születésű, 22 éves, római katolikus, nős bőrkereskedősegédet, aki a szociálistáknál tartott házkutatások alkalmából azt írta a „Népszavá”-ban, hogy a rendőrség rabló banda... „Egy közönséges gazember, a szalai detektív besugársaira gaz módon betört elvtársainkhoz s tőlük leveleket, könyveket, pénzt lopott.” Az esküdtek 10 szóval 2 ellen mondták ki vétkesnek Stein Károlyt a sajtó utján elkövetett rágalmazás vétségében.

Egy ügyvéd bűnpöre.

Máramaros-Szigetről írják lapunknak, hogy az ottani törvényszék szenzációs okirathamisítási ügyben hozott e napokban ítéletet. Másfél év előtt a magyar földhitelintézet részvénytársaság bűnvádi főjelöltét dr. Widder Antal szigeti ügyvéd ellen, panaszában azt adta elő, hogy az ügyvéd hamisított telekkönyvi kivonatok és adás-vevési szerződések bemutatásával kisebb-nagyobb kölcsönöket eszközölt ki Herskovics Salamon, Kaufmann Chaje, Herskovics Mózes, Herskovics B., Jankovics Jankel, Fixler Pinkász és neje, Pinkászovics Mendel, Iczkovics Mendel, Mendelovics Mendel, Bisztritzter Smil, Fux Dávid és Simsovics Dávid váltóira.

Annak idején dr. Widder Antal ügyvédet a szigeti törvényszék vizsgálati fogságba is helyezte, de rövid fogság után szabadon bocsátotta.

Június 2-án kezdték meg ebben az ügyben a végtárgyalást a ötödikén hirdették ki az ítéletet. A törvényszék a három napig tartott tárgyalás és számos tanu kihallgatása után: Herskovics Salamont egy rendbeli közokirat-hamisítás miatt egy évi börtönre ítélte, amelyből nyolcz hónapot a vizsgálati fogságban kitöltöttnek vett; Kaufman Chaje, Herskovics Mózes, Herskovics B., Fixler Pinkász és neje, valamint Mendelovics Mendel büntetését a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vette; Jankovics Jankelt 2 évi börtönre ítélte, amelyből egy évet kitöltöttnek vett; Pinkászovics Mendelt két évre ítélte, melyből egy évet és 20 napot vett kitöltöttnek; Iczkovics Mendelt egy évi börtönre és a földhitelintézetnek 1400 korona visszatérítésére ítélte; a Bisztritzter Smil ellen emelt négyrendbeli közokirat-hamisítási vádat csak egy esetben láttk beigazoltnak s a vádlottat két évi fogságra és hatezer (6000) korona visszatérítésére ítélte, büntetéséből hét hónapot kitöltöttnek vett; Fux Dávidot, mivel négyrendbeli közokirat-hamisításban mint bűnrészes szerepelt, egy évi börtönre ítéltek s ebből hat hónapot kitöltöttnek vettek; Simsovics Dávid egy évi fogság büntetését szintén kitöltöttnek vették, míg dr. Widder Antal ügyvédet, mivel ellene a vádat a törvényszék nem látta beigazoltnak és nem bizonyult be, hogy tudomása volt a telekkönyvi kivonatok és adás-vevési szerződések hamis voltáról, fölmentették.

Czipott György királyi alügyész felebbezett.

† A Derby esetleges kvótál. A 100 ezer koronás osztrák derbyben a totalisateur a következő osztalékokat fizette volna: Mindig 5:9, Lulu 5:28, Gaspilleur 5:28, Maikönig 5:49, Makó 5:60, Gagerl és Busserl 5:70, Crampon 5:141, Dória 5:171, Ladrone 5:193, Weatherbound 5:379, Shannon 5:516, Toll 5:674. A könyvfogadók a következő oddsokat ajánlották: 1 1/2 reá Mindig, 8 1/2 Lulu, 8 Maikönig, 10 Dória, 10 Áruló, 14 Makó, 16 Crampon és Gagerl, 50 Gaspilleur, 66 Ladrone és Shannon és 100 a többiek.

† Alagi nyári löversenyek. Holnap kezdődik az urlovasok szövetségének versenypályáján az öt napos alagi nyári meeting. A versenyek első két napja összeesik ugyan a bécsi versenyekkel, de azért minden arra vall, hogy a meeting sikerülni fog, mert csaknem minden futamra nagy számmal érkeztek nevezések. Így az első nap hat futamban nem kevesebb mint 98 lónak van indulási jogosultsága, köztük több olyan is szerepel, amely a bécsi és budapesti pályákon is sikerrel versenyzett. A megnyitó Handicapben a lovak súlya oly jól van kiróva, hogy a verseny nyitnak tekintendő és így a valószínű győztest nagyon bajos megjelölni. Legnagyobb esélye a már szép formát mutatott A b gar-nak és a Geist-istálló kiktöltöttjének van. A többi futamokra tipjeink a következők:

- I. Abgar—Geist-istálló.
- II. Wahrman-istálló—Eikonogen.
- III. Helyes—Ontario.
- IV. King-Amphion—Verbung.
- V. Radcliffe—Párta III.—Intruder.
- VI. Jankovich-istálló—Maltesser.

† Bécsi nyári löversenyek. A holnap nyolczadik zapon a programmon két érdekesebb futam szerepel, az 5000 koronával díjazott Taurus-Handicap és a 3200 méteres Tisztia akadályverseny. Előbbinek 2800 méteres távján jobb stehereink adnak egymásnak találkát, köztük Jason, Per Pedes, Kópé, Brigand és Statesman. A versenyt véleményünk szerint a kipróbált Jason fogja megnyerni, míg helyre Kópé vagy Brigand tarthatnak igényt. A nap másik főfutamában, a Tisztia akadályversenyben csak ama lovak vehetnek részt, amelyek a Hadseregi akadályversenyben helyzetlenül szaladtak. Legnagyobb eséllyel gróf Orsich négy éves Water Lily-je indul, mellette Calm százados lovai: Vándor vagy Conto jöhetnek számításba. Tipjeink az egyes futamokra a következők:

- I. Br. Korb istálló—Madelaine.
- II. Berta—Honfl.
- III. Ladró—Csárdás.
- IV. Jason—Brigand—Per Pedes.
- V. Szeszély II.—Balek.
- VI. Water Lily—Vándor.
- VII. Simbach—Timar.

NYILT-TÉR.

A legnagyobb gavallérok

is viselhetnek feltűnő olcsó árért kényesen kapható ruhákat, ha szükségleteiket nálunk szerzik. A mesteri szabást, czégünk előkelő hírneve biztosítja a munka kivételét pedig az üzlet képe elárulja. Méret utáni megrendelésekre külön szövetraktárunk van kizárólag tiszta gyapjús valóban gyönyörű mintájú kelmekből.

Karácsonyi és Társa

IV. ker., Muzéum-körut 39.

Nyilatkozat.

Tekintetes Szerkesztő ur!

Múlt hó 28-án becses lapjában megjelent „Beszélgetés Gárdossal” című közleményre kérem az itt közölt soraimnak becses lapjában tért engedni. Gárdos Lajos által abban reám sértően vonatkoztatott szavaira, hogy ki fognak sülni az én dolgaim, megjegyzem, hogy nekem nincsenek dolgaim, amik valaha ki fognak sülni.

az én vagyonom öröklése ismert dolog dr. Kovács Pál ügyvéd ur, a végrendelet végrehajtója előtt. Előbb szerzett vagyonom jogos voltát pedig igazolják jóltevő urnóm sajátkezűleg hozzám írt idecsatolt sorai. Gárdos Lajos a bíróság előtt való olyan vallomás tételére kért engem az ismert bűntügyben, amely ellen becsületem, önérzetem és jóltevő urnóm iránti kegyeletem fellázadt és épen ezért fordultam jogosan ellene.

Különbön Gárdos Lajos és szülei, ha jóltevő urnóm férje: dr. Gárdos János ur előbb halt volna el, egy fillért sem örökölték volna. Gárdos Lajos nagyon jól tudja, hogy én nagybátyja házában nem mint cseléd, hanem mint a ház bizalmasa voltam alkalmazva s mint ilyen egy alkalommal 36 ezer forint nekem már végrendeletileg biztosított vagyonról önként lemondtam. Gárdos Lajosnak reám sértő szavait határozottan visszautasítom és azokat hazugnak nyilvánítom.

Budapest, 1898. június 6-án.

RITTER RÓZA.

Die Papiere, Gold und Silber, was Rosine Ritter besitzt, ist ein Theil durch ihren Lohn erspart und angekauft. Doch zum grössten Theil, durch meinen lieben Mann und besonders durch mich gekaufte und geschenkte Vermögen und Eigenthum für die zwölfjährige treue Dienste im gesunden und kranken Zustande! Gott lohne ihr ihre Anhänglichkeit, die sie uns beiden bewies, darum diese Zeilen mir.

Wittve Julie von Gárdos geb. von Andrassy.

Budapest, den 18. August 1893.

KÖZGAZDASÁG.

Közgazdasági táviratok.

Hamburg, június 6. (Esti tőzsde.) Osztrák hitelrésztvény 303.40. Déli vasut 166.—. Az irányzat nyugodt.

New-York, június 6. (C. T. B.)

	június 6. cents	június 4. cents
Buza júliusra	95 1/4	102 1/4
„ szeptemberre	80 1/2	85
„ deczemberre	79 1/4	82 3/4
Tengeri júliusra	87 1/2	88 3/8

Chicago, június 6. (C. T. B.)

	június 6. cents	június 4. cents
Buza szeptemberre	76	78 3/8
Tengeri szeptemberre	82 3/8	83 1/4

Ipar és kereskedelem.

A nemzetközi cukor értekezlet. Brüsszelből távirják a „N. Fr. Pr.”-nek. A cukorértekezlet delegáltjai ma elértekezletre gyűltek össze, amelynek folyamán kitűnt, hogy a 3 konferencia sikeres munkája elé igen nagy akadályok gördültek. Franciaország ugyanis hajlandó volna a frankos egyenes cukorkiviteli jutalmat eltörölni, de nem hajlandó a 7 frankos közvetett kiviteli premium eltörölésére. Nagyon problematikusnak tartják azt, hogy az értekezlet sikerrel fogja megoldani feladatát.

A Magyar Cukorgyárosok Országos Egyesülete tegnap tartotta meg hatvani Deutsch Sándor elnöklése alatt ezidei közgyűlését a tagok élénk részvétele mellett. Az elnök megnyitóbeszédében a múlt év eseményei közül reámutatott a válságos viszonyok által elháríthatatlannak bizonyult üzleti egyesülés vívmányára, mely magában foglalván a monarchia összes cukorgyárait, óriási feladatot képezett és csak ama páratlan odaadás segélyével volt létrehozható, melyet az egyesületnek a mai közgyűlésen résztvevő disztagja báró tavarnoki Stumm er Ágost fejtett ki, kinek, valamint az ez ügyben szintén nagy érdemeket szerzett Deutsch Gyula vezérigazgató alelnöknek a közgyűlés jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. Az ezután a titkár által fölolvastott évi jelentés főbb vonásokban vázolja az egyesület tevékenységét, mely adóügyi, kiviteli s szállítási ügyekben túlnyomólag sikeresnek bizonyult és az ipar mind számosabb közérdekének szolgálatára irányul. Az évi jelentés többek közt konstatálja azt is, hogy a gazdák körében a répaszerződésekre nézve tapasztalt agitációk teljesen megszűntek és e tekintetben nagy befolyást tulajdonít annak a higgadt és tárgyilagos munkásságnak, melylyel az egyesület a répatermelés minőségi viszonyait feldejtette és a hazai répa csekély czukortartalmaának statisztikai kimutatásával az érdekelt gazdákat az iparral vállalt munkának megnyerni törekedett. A nagy figyelemmel hallgatott évi jelentés fölolvastása után báró Stumm er hálás köszönettel emelte ki hatvani Deutsch Sándor elnöknek bokros érdemeit az egyesület által elért eredmények körül, továbbá a közgyűlés elismerését fejezte ki Bosányi Endre titkár buzgó működéséért, mire a betérjesztett zárszámadások 11.174 forint bevétellel s 10.472 forint kiadással elfogad-

tettek, a folyó évi költségvetés pedig 8797 forint bevétellel s 5860 forint kiadással jóváhagyatott s végül egy, az egyesület kebelében alakított műszaki és gazdasági szakosztály ügyrendje tárgyaltatott, mely szakosztály hivatva leendő a répatermelés és a cukorgyártás speciális szakkérdéseivel hazai viszonyok alapján behatóan foglalkozni és a tudományos vívmányokat, mint a tapasztalás eredményeit, minél szélesebb körben terjeszteni. E szakosztály elnökévé ifj. P a t r e n h o f e r Kourád cukorgyáros jelöltetett ki. A közgyűlés után az egyesület választmánya tartott ülést, melyen a cukoripar fontosabb napikérdései: az önálló vámterület, a képviselőházban benyújtott czukortörvényjavaslatok, az Indiába és Japánba való czukoradókivitel fellendítése stb. tárgyaltak s végül az egyesület ügyészévé dr. P a p Dávid ügyvéd választatott meg.

A gabonaforgalom. A gabonaszállítások gyorsabb lebonyolíthatása érdekében a budapesti kereskedelmi és iparkamara a következő felhívást intézte az öszezes érdekeltekhez: A vetések állása jó természetű igérvén, a fennálló kedvező kereskedelmi viszonyok mellett előreláthatólag már július és augusztus hónapokban jelentékeny gabonakivitelre számíthatunk. A magyar királyi államvasutak üzletvezetőségei ennél fogva, mint az alulirt kamarával közölték, minden lehető el fognak követni, hogy a várható nagy gabonaforgalom minél simábban és lehetőleg szállítási késedelmek nélkül bonyolítottassék le. Hogy ez oly mértékben sikerüljön, mint azt az ország közgazdasági érdekei megkívánják, szükségesnek tartják az üzletvezetőségek, hogy ezen hazafias törekvésükben a nagyobb szállítók, bányák, gyár- és ipartelepek által is hathatósan támogatva legyenek, oly irányban, hogy a szállítók és vállalatok egyéb szállításaikat lehetőleg egyrészt még az erősebb gabonaforgalom beállta előtt eszközöljék, másrészt oda hassanak, hogy a részükre érkező oly szállítványok, melyek a díjszabás értelmében a felek által rakandók ki, a díjszabásban meghatározott vagy szerződészerű határidőn belül okvetlenül kirakassanak. Az előadottaknál fogva az alulirt kamara a maga részéről is fölkeri az érdekelteket, hogy a vasúti üzletvezetőségek ebbeli megkeresését már saját érdeklük szempontjából is figyelembe venni sziveskedjenek.

Miskolczi gyapjvásár. Az ezidei VI. miskolczi gyapjvásárt e hónap 15-én fogják megtartani. A vásár iránt is élénk érdeklődés nyilvánul. A magyar államvasutak a Miskolczi szállítandó gyapjuküldeményekre jelentékeny szállítási díjmérsékletet engedélyeztek.

Borbélyok és fodrászok munkaközvetítése. A budapesti borbély- és fodrász-segédek nemrég jóváhagyott szakszervelete nagyobb akciózt indít meg az ország borbély- és fodrász-segédei között. Ugyanis az alapszabályokhoz képest a munkaközvetítést országossá fogja szervezni, hogy a tagok ne legyenek kénytelenek hónapokon keresztül munka- és kenyér nélkül tölteni idejüket. E tárgyban, valamint az V. kerületi előjáróság által nemrégiben megsemmisített betegsegélyző küldöttválasztás ügyében június 7-én esti 9 órakor a király-utca 89. számú vendéglő kerthelyiségében nyilvános gyűlést tartanak, amelyen a mozgalom vezetésére ötven tagból álló bizottságot fognak választani.

Kőbányai sertésplaccz, június 6. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felüli súlyban) — krajczárig. Közép (páronként) 300—400 kilogramm súlyban) — krajczárig. Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 58—58½ krajczárig. Közép (páronként 251—320 klgig terjedő súlyban) 58—58½ kr. Könnyű (páronként 250 klgig terjedő súlyban; 58—59 kr. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 klg. felüli súlyban 58—58½ krajczárig, közép (páronként 240—260) kilogramm súlyban) 57½—58 krajczárig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 56½—57½ krajczárig. Sertésalmszám: 1898. június 4. napján volt készlet 41.870 drb, június 5-én felhajtott 2996 drb, június 6-án elszállított 444 darab, június 6-ára maradt készletben 44.422 darab. A hízott sertés üzletirányzata változatlan.

Budapesti konzum-sertésvásár, június 6. A ferenczvárosi petróleum raktárnál levő székesszervárosi konzum-sertésvásárra 1898. június 6-án érkezett 47 drb. Készlet 162 darab, összes felhajtás 209 drb. Elszállított budapesti fogyasztásra 133 drb, elszállítottan maradt 76 drb. Napj árak: 120—180 kilós 59—60 kr, 220—280 kilós 58—60 krajczár, 320—380 kilós 58— kr, öreg nehéz 51—52 kr, malacz 36—38 krajczár. A vásár hangulata anyha volt.

Bécsi vágómarhavásár, június 6. A mai vásárra 2713 darab magyar, 873 darab galicziai, 159 darab bukovinai és 799 darab német, összesen 4544 darab szarvasmarha hajtattott fel, e között volt 941 darab soványmarha. A felhajtás megfelelt a

keresletnek és az üzlet a múlt heti áron simán bonyolódott le. Jegyzések: 100 kilonként élő súlyban: Magyar hizóör I. minőségű 33—36 frt, II. minőségű 30—32 frt, III. minőségű 26—29 frt; galicziai hizóör I. minőségű 36—37 frt, II. minőségű 32—35 frt, III. minőségű 28—31 frt; német hizóör I. minőségű 38—41 frt, II. minőségű 34—37 frt, III. minőségű 29—33 frt. Urasági ökrök 28—26 forint, bika és tehén 22—24 forint.

Az Első Biztosító-intézet katonai szolgálat esettára, Ő császári és királyi Fensége József főherczeg védnöksége alatt" folyó hó 5-én tartotta meg báró Nikolics Fedor valóságos belső titkos tanácsos elnöklése alatt központi helyiségekben, V., Erzsébet-tér 1. szám alatt, V. rendes közgyűlést. Az igazgatóság előterjesztett jelentése ezáltal is csak a szolid, czéltudatos ügykezelést tükrözi vissza, amelynek eredményeként ezen, kétségtelenül fontos közgazdasági missziót teljesítő intézet oly gyarapodása konstataható, amelyet eddig ily rövid idő alatt biztosító-intézet még el nem ért. A biztosítási tőke ugyanis immár 28,268.759 koronára rug. A díj- és illetékbövel 1897-ben 1,251.980 korona 14 fillért tett ki, míg a díjtartalék az elmúlt évben 821,145 korona 81 fillérrel dotáltatott a 2,344.511 korona 41 fillérre gyűlt fel. A biztosítási alap, mely legnagyobb részét jelzálogilag biztosított értékekben van elhelyezve, 863.851 korona 84 fillérrel gyarapodott s az év zártával 2,642.887 korona 93 fillérre felelt meg. A tiszta nyereség 77.815 korona 74 fillérre, tehát a tavalyinak kétszeresére rug. Hogy e jelentékeny eredmények aránylag mily csekély költséggel értek el, azt legjobban bizonyítja az, hogy az 1897. évi 10,278.000 koronára rugó új üzlettel szerzési jutalékul csupán 140,541 korona 44 fillér, azaz csak 1-37 százalék, míg szervezési költségeik nem több mint 25-335 korona 12 fillér adatott ki, mire a biztosítási szakmában nem tudunk második példát. Ezek után magától értetődik, hogy az igazgatóságának a felmentvény kapcsán a közgyűlés elismerést szavazott, egyúttal ugy ezen testület, valamint a központi választmány tagjait, amelyeknek sorába időközben cooptio utján Ringer Ede nyugalmazott tábornok, Rónay Ágost nyugalmazott ezredes és budahegyi Pauer Leó birtokos lönek felvéve, további hat évre újölg megválasztattak.

BUDAPESTI GABONATÖZSDE.

Budapest, június 6.

A földművelésügyi miniszterium hivatalos jelentése a vetések állásáról, amelyet vasárnapi számbunkban közöltünk, nem okozott semmiféle emóciózt kereskedői körökben, mert amugy is tudták, hogy a gazdasági tudósítók értesítéseiket a pünkösdü finnepek alatt, illetve közvetlenül azok után küldték be, tehát épen a legkedvezőtlenebb időjárás impressziója alatt. Sőt, ha a termésbecslésre vonatkozó számszerű adatok ennél fogva jelentékenyebb apadást is tüntettek volna fel, még ez sem járt volna valami túlnagy meglepetéssel, mivel tényleg rosszabbra is voltunk általában elkészülve.

Az utolsó napokban azonban tudvalevőleg örvendetes változás állott be az időjárásban, amely valóban bámulatra méltó hatással van a növényzetre. A ma este beérkezett sürgönyi tudósítások szerint az ország több vidékén, ahol dőlő gabonáról panaszkodtak, a kalászok ismét szépen helyreálltak, a rozsda sem terjed és alig okoz tetemesebb kárt és a vetések mindenütt pompásan virágnak. Persze, hogy a tőzsdén is informálva vannak a mezőgazdasági állapot e fordulatról, amelyről különben a szakadatlanul érkező eladási megbízások révén is értesültek.

Majdnem felesleges, hogy kiemeljük, mikép mindennek az volt a természetes következménye, hogy a szeptemberi buza árát leszorították, leégázen 9 forint 70 krajczárig, tehát a szombat esti zárlethez viszonyítva vagy 33 krral.

Gazdasági viszonyaink egészséges fejlődésének minden igaz barátja csak örülhet a centremine mai diadalának, mert — többször beszélünk róla, — a földolog mégis csak maga a hozam. Többet is ér nekünk vagy negyven millió métermázsa — mondjuk — nyolcz forintos buza (pedig ez már aztán eléggé leszállított egy ár) mint harmincz millió métermázsa esetleg tíz forintos buza.

Gazdánk pedig erősen biznak a jó termés-eredményben és ha tényleg kedvez a szerencse és jól fizet a vetés, ennek oly magától értetődő kitűnő befolyása lesz az általános üzleti helyzetre, hogy azt alig szükséges itt bővebben magyarázgatnunk.

Például máris nagy a fellendülés a gazdasági gépek piacán. Hogy csak egyet említsünk, biztos tudomásunk van arról, mikép a magyar királyi államvasutak gépgyárához az utolsó napokban annyi sürgöny-rendelés érkezett oséplőgépgarnitúrákra, hogy az igazgatóság kénytelen volt távirati körlevélben felhívni vidéki főügynökségeit, hogy az 1898-ki évre egyáltalában ne fogadjanak már el rendeléseket.

Ez mindenestre jellemző! Szerény nézetünk szerint legalább sehogysem volna szabad előfordulnia annak az esetnek, hogy a magyar gazdát, ha már honi gyártmányt akar beszerezni, hogy az angol gyárakhoz utasítsák.

Egyébként az ideai gabonaneműek többi határidő ma természetesen szintén lanya hangulatban forogtak és 10—20 krajczárral olcsóbbodtak. Zárul a szeptemberi ross 7 forint 20 krajczárral, a szeptemberi zeb 5 forint 20 krajczárral, az 1899-iki májusi tengeri 4 forint 68 krajczárral.

A jövő hónapban szállítandó múlt évi tengeri ugyancsak olcsóbbodott és este 5 forint 23 krajczárt jegyez, E cikk áralkulása bizonyára feltűnést keltett már sok helyütt, mert elvégre is azt tudják mindenütt, hogy abból a felmondott tengeriből Budapesten alig van már jelentékenyebb mennyiség a közraktárakban, magánraktárakban pedig semmi sincsen. Egy része Bécsbe ment, egy részét, bár nem közvetlenül, de átvették a szeszgyárak.

Tudjuk továbbá, hogy Romániában emelkedett a tengeri ára és már Budapesthez arányítva, disparitásban van e származék. Nem ismeretlen az sem, hogy a magyar vidéki állomásokon jó kelete van e cikknek. — Épen csak Budapesten volna tehát eladhatatlan, a tengeri, jóllehet a kőbányai mai sertésállománynak legalább is naponta tizenöt vagon kukoriczára van szüksége? Vagy ha már megvan a nyomós ok a lánghaságra, miért ment fel e cikk ára 5 forint 3 krajczárról szombaton 5 forint 38 krajczárra? Ez érthetetlen.

Többen kérdezősködtek is ez iránt és mi már a múlt hét végén megadhattuk volna erre a kimerítő feleletet, de ki akartuk kérülni még a látszatát is annak, mintha hajhászok a szenzációzt. Ezuttal is épen csak tisztán annak a felemlítésére szoritkozunk, hogy e határidő eddigi és talán közel jövőbeli áralkulása menten minden üzleti konjunkturától, kizárólagosan egyesek tranzakcióitól függ.

A budapesti piacon szombat óta egy igen jelentékeny engagement kerül lebonyolításra, különben nemcsak tengeriben, hanem buzában és rozsban is. Senki sem tudhatja, hogy elkészültek-e már ezzel, vagy van-e még fedezni való. Mondjuk ez oly dolog, amelyre sem az időjárásnak, sem a külföldi piacoknak, sem pedig más rendes körülmények között áralkító befolyással bíró mozzanatnak behatása nincsen.

Azt az egy elégtételt azonban nem tagadhatjuk meg magunktól, hogy rá ne mutassunk arra, mikép volt rá okunk, amikor május 19-iki számbunkban megirtuk, hogy a kulissza tagjai mód felett idegesek és hogy a beavatottak annak a körülménynek tulajdonítják e feltűnő nervozitást, mikép a tőzsdelátogatók jó hányada oly mértékben van engagálva, hogy tetemesebb árváriációk nem egy egzisztencia végromlását idézhetik elő. Természetesen ily helyzetnél másrészt jelentékeny árhullámzások vagyongokat is teremthetnek elő a föld alól. Jól láttuk mi azt három hét előtt, amin a tőzsde most mód felett elcsodálkozik.

A júniusi buza körülbelül negyven krajczárt vészített ma árából és 11 forint 80 krajczárral zárul.

E határidőnél-nem is ez az árváltozás a fontos, mert végre is volt e terminus már néhányszor ez árnívón alul is, hanem az, hogy az árulatszámoló iroda vérszámolás hirdetési tábláján ma nem egy hansiasta feketeszegélyes haláljelentését olvasta annyi szeretettel ápoló zsenge reményeinek.

Bizony e hirdetmény egész kurtán azt jelentette ma, hogy felmondtak ötözer métermázsa buzát folyó hó 11-én való átvételre. Már most má csináljon egy ily szerencsétlen vevő a buzával, amikor annak idején váltig biztatták azzal, hogy

dehogy fognak búzát szállítani, hiszen nincs is és ha mégis felmondának, akkor oda se neki! majd átveszi az árut a konzorcium. Most meg épen megfordítva van a dolog. A buza, az van és a konzorcium, az nincs.

Persze, hogy nem vették át a búzát, amelyet különben ugyanaz a bank jelentett be, amely a tavaszi határidő alatt végezte a szállításokat. Nem vették át már azért sem, mivel ma a készáru árához viszonyítva, nem lehet sem paritásról, sem disparitásról beszélni, azért, mert a szokványbuza a malmoknál egyáltalában eladhatatlan.

A vevők egy része prolongálta a kötésekét — úgy halljuk 20—30 forintért holnapig — másrésze eladta a felmondott kötésekét a banknak öt krajczárral olcsóbb áron a napi árfolyamnál.

Igy tehát további felmondások vannak kilátásban, mivel annak a hírére, hogy van szállító, ma délután tömegesen kínáltak a felmondónak oláh búzát és mondhatjuk oly áron, amely alapján a 11 forint 80 krajczáros kurzus még mindig magas.

A készáru piacra különben kevés forgalom volt olcsóbbodott árak mellett.

A mai külföldi piacok közül Párisban 40 centimes-al szállít lejjebb a buza, 180 centimes-al a liszt ára, Liverpoolban 1 pennyt veszített a redwinter jegyzéséből, Berlin, London pedig szintén lanyha.

Argentiniából az elhajozások a múlt héten 105.000 quarters búzát tettek, szemben az utolsó hét 100.000 quartersével.

Buza.

Elkelt körülbelül 5000 métermázsa 20—25 krajczárral olcsóbb áron.

Előfordult eladások búzában.

Table with columns: Mennyiség, faj, ár, hely, etc. listing various wheat transactions.

Hivatalos jegyzések búzában.

Table with columns: F A J, ár, 100 kg. k. á. etc. listing official wheat prices.

Raktárállomány búzában és lisztben: A fővárosi közraktárakban 68.500 métermázsa buza 30.000 métermázsa liszt. A nyugotiában 18038 métermázsa buza, 533 métermázsa liszt.

Előfordult határidőkötések búzában.

Table with columns: Határidő, kezdet, forgalom, zárlat, etc. listing wheat futures settlements.

Hivatalos határidőjegyzések búzában.

Table with columns: Határidő, június 6-án, június 4-én, etc. listing official wheat futures prices.

Foza.

Készáruüzlet. Elkelt egy vagon 10 krajczárral olcsóbb áron.

Előfordult eladások rozsbán.

Table with columns: Mennyiség, faj, ár, hely, etc. listing rye transactions.

Hivatalos jegyzések rozsbán.

Table with columns: Ó vagy új, faj, hektoliterenkénti súly, 100 kilogramm készpénz ára.

Raktárállomány: A közraktárban 10800 métermázsa.

Előfordult határidőkötések rozsbán.

Table with columns: Határidő, Délelőtti és déli tőzsde, Délutáni tőzsde, etc. listing rye futures settlements.

Hivatalos határidőjegyzések rozsbán.

Table with columns: Határidő, Déli tőzsde zárlata, Lezármoló árfolyamok, etc. listing official rye futures prices.

Takarmányfélék.

Készáruüzlet takarmányfélékben. Zab 10 krajczárral olcsóbb, a kínálat gyér. Arpa fizetetlen. Tengeri változatlan, a forgalom csekély.

Előfordult eladások takarmányfélékben.

Table with columns: Mennyiség, faj, ár, hely, etc. listing feed transactions.

Hivatalos jegyzések takarmányfélékben.

Table with columns: Áru, Ó vagy új, faj, Hektoliterenkénti súly, 100 kg. készp. etc. listing official feed prices.

Raktárállomány takarmányfélékben: A közraktárakban 12900 métermázsa árpa, 14500 métermázsa zab, 26.600 métermázsa tengeri. A nyugoti pályaudvarban 422 métermázsa zab, 597 métermázsa tengeri.

Előfordult határidőkötések takarmányfélékben.

Table with columns: Áru, Határidő, Délelőtti és déli tőzsde, Délutáni tőzsde, etc. listing feed futures settlements.

Hivatalos határidőjegyzések takarmányfélékben.

Table with columns: Áru, határidő, június 6-án, június 4-én, etc. listing official feed futures prices.

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE.

Budapest, június 6.

Kevés volt az üzlet a mai tőzsdén. Megnyitáskor ugyan mutatkozott némi élénkség, melyet a gabnatermes tekintetében táplált jobb reményekkel és különösen az őszi buza árának jelentékeny csökkenésével indokoltak. Ennek megfelelőleg délelben a helyi piacon is nagyobb volt a forgalom, az értékek ára pedig magasabb. De soká ez a kedvezőbb hangulat nem tartott. Csakhamar megállt az üzlet teljesen; az utótőzsdén alig történt néhány jelentékenyebb kötés és mikor még külföldről is lanyhább irányzatot jelentettek, az árak lassanként lemerzsolódtak és mélyebben zárlnak, mint a múlt héten.

Az előtőzsdén: Magyar hitelrészvény 401.75—400.—, Jelzálogbank 252.75—253.—, Magyar általános közszénbánya 111—112.—, Osztrák hitel-

részvény 359.25—358.75, Osztrák-magyar államvasut 362.30—361.80, Budapesti villanyossági társaság 124.—, Magyar cukoripar 164.50, Rimamurányi 253.40.

Délelőtti 11 óra 25 perczkor zárulnak: Osztr. hitelrészv. 358.80, Magyar hitelrészv. 401.—, Aranyjárdék 121.25, Koronajárdék 99.15, Leszámitoló-bank 261.25, Jelzálogbank 252.57, Rimamurányi 253.25, Osztrák-magyar államvasut 362.—, Unionbank 296.—, Angolbank 158.25, Déli vasut 77.—, Alpések 163.80, Márka 58.88, Villamos 271, Közuti vasut 392.75.

A déli tőzsdén előfordult kötések: 3% Jelzálogbank elsőbbségi kötvény 103.—, Kereskedelmi bank 1436.—, Salgótarjáni közszénbánya 635—637.—, Közuti vasut 392—392.50, Villamos vasut 271—272.—, Magyar hitelrészvény 400.40—401.—, Magyar jég- és vasutbiztosító 127.75—128.—, Magyar jelzálogbank 252.50, Magyar leszámitoló bank 261—262.25, Viktória-malom 145.—, Osztrák hitelrészvény 358.20—358.80, Magyar asfalt 226—228.—, Osztrák-magyar államvasut 361—361.50, Magyar általános közszénbánya 114—115.50, Magyar keramiai gyár 175—176.—, Danubius 96.—, Ganzgyár 2288.—, Budapesti villamossági részv.-társaság 122.—, Magyar cukoripar 115—116.—, Magyar cukoripar (előjogos) 163.50—164.—, Adria 217.—, Józsv-sorsjegy 4.25.

Díjbiztosítások: Osztrák hitelrészvényekben holnapra 2—2.50 forint, 8 napra 6.—5.50 forint, június utójára 9—10 forint.

Délután 1 óra 30 perczkor zárulnak:

Table with columns: Magyar aranyjárdék, Magyar koronajárdék, Magyar hitelrészvény, etc. listing closing prices.

Az utótőzsdén berlini jegyzésekre az irányzat nyugodt volt. kötöttek: osztrák hitelrészvény 358.40—358.20, magyar hitelrészvény 400.75—400.50, államvasut 361.25.

Délután 4 órakor zárulnak:

Table with columns: Osztrák hitelrészvény, Magyar hitelrészvény, Osztr.-magyar államvasut, etc. listing closing prices.

TERMÉNY- ÉS ARUTŐZSDEK.

Budapest, június 6. Terményekben ma sem volt forgalom. Zsiradékárú ártartó. Szilva gyengébb árak mellett bányadt. Szilvaiz változatlan.

Hivatalos jegyzések.

Table with columns: Faj, Ar 100 kilogrammonként, etc. listing various commodity prices.

Budapesti vásárcsarnok.

Budapest, június 6. A vásári forgalom: Husnál a forgalom élénk, árak csökkentek. — Baromfinál élénk, árak szilárdak. Halban lanyha, árak szilárdak. Tej- és tejtermékekél élénk, árak szilárdak. Tojásnál élénk, árak csökkentek.

Zöldsegnél csendes. Gyümölcsnél élénk. Fűszereknél csendes. Időjárás: derült, meleg. A központi vásárcsarnokban nagyban eladott élelmi cikkek hivatalos árjegyzése a következő: *Hus.* Marhabús hátulja I. 52—53 frt, II. 41—52 frt. Birkahús hátulja I. 42—46 frt, II. 36—42 frt. Borjúhús hátulja I. 60—68 frt, II. 54—60 frt. Sertésbús isörendő 58—60 frt, vidéki 53—50 frt. (Minden 100 kilonként.) Kolbász füstölt 60—80 kr (kilonként). Sertészsír hordóval 64.0—64.0 frt (100 kilonként). — *Baromfi (élő).* Tyúk 1 pár 1.10—1.40 frt. Csirke 1 pár 0.50—1.20 frt. Lud hizott kilonként 30—35 kr. — *Különfélék.* Tojás 1 láda (1440 db) 28.0—29.0 frt. Sárgarépa 100 kötes 4.00—8.00 frt. Petrezselyem 100 kötes 4.00—8.00 frt. Lenca m. 100 kiló 14—18 frt. Bab nagy 100 kilo 8—12 frt. Paprika I. 100 kiló 30—60 frt, II. 10—20 frt. Vaj I. rendű kilonként 0.80—0.85 frt. Vaj-téa kilonként 20.0—1.10 frt. Burgonya-rózsza 100 kiló 3.50—4.20 frt. Burgonya sárga 100 kiló 3.80—4.20 frt. — *Halak.* Harcsa (élő) 0.80—1.00 frt 1 kiló. Csuka (élő) 0.80—1.00 frt 1 kiló. Ponty dunai 0.30—0.60 frt.

Szesz.

Budapest, június 6. Irányzat változatlan. A kontingens nyersszesz ára Budapesten 20.25—20.50. Finomított szesz nagyban 58.94—59.—, Finomított szesz kicsinyben 59.25—59.50. Elestő szesz nagyban 58.50—58.75. Elestő szesz kicsinyben 59.—59.50. Nyersszesz adózva nagyban 57.75—58.—, Nyersszesz adózva kicsinyben 58.25—58.50. Nyersszesz adózatlan (exknt.) 17.50—17.75. Denaturált szesz nagyban 22.50—22.75. Denaturált szesz kicsinyben 23.25—23.50. Az árak 10.000 literfokonként hordó nélkül, ab vasut Budapest, készpénzfizetés mellett értendők.

Bécs, június 6. *Kontingens nyersszesz* azonnali szállításra 21.10—21.80 forinton kelt el. *Prága, június 6. Adózott tripló-szesz* nagyban 56.94 frt. Adózatlan szesz azonnali szállításra 20.25—20.75 forint.

Triest, június 6. *Kiviteli szesz tartályokban* szállítva 90% hektoliterenként nagyban júniusi szállításra 14.—14.50 frt.

Bécs, június 6. Kontingentált szesz kész áruban 21.10 frttól 21.80 frtig. Változatlan.

Cukor.

Prága, június 6. *Nyers cukor 88% cukor* tartalom, franco Aussig. Azonnali szállításra 13.—frt, október-decemberi szállításra 12.90 forint.

Hamburg, június 6. *Nyers cukor f. o. b.* Hamburg. Azonnali szállításra 9.75, júliusi szállításra 9.80, augusztusi szállításra 9.87. Irányzat nyugodt.

KÜLFÖLDI GABONATÖZSDEK.

Bécs, június 6. A mai tőzsde lanyha irányzattal nyílt meg, de az időjárásban beállott változás, valamint fedezések végül javulást idéztek elő. Kötetett: buza júniusra 12.50—12.30—12.45 forinton, buza őszre 9.67—9.70—9.66—9.67 forinton, rozs őszre 7.40—7.48—7.46 forinton, zab júniusra 7.50 forinton, zab őszre 5.92—5.97 forinton, tengeri július—augusztusra 5.48—5.50 forinton, repce augusztus—szeptemberre 12.70 forinton.

Hivatalosan jegyeztetett:

Buza május-júniusra 12.40—12.45, őszre 9.66—9.68, rozs őszre 7.45—7.47, tengeri május-júniusra 5.47—5.49, július—augusztusra 5.49—5.53, zab május—júniusra 7.50—7.53, zab őszre 5.95—5.97, repce augusztus-szeptemberre 12.65—12.75 forinton.

Boroszló, június 6. Buza helyben 21.—márka (= 12.35 frt) sárga. Buza helyben 20.90—márka (= 12.29 frt). Rózs helyben 16.—márka (= 9.41 frt). Zab helyben 16.60 márka (= 9.76 frt). Tengeri helyben 13.50 márka (= 7.94 frt). Minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Hamburg, június 6. Buza holsteini 222—235 márka (= 13.06—13.82 frt). Rózs meklenburgi 165—175 m. (= 9.70—10.29 frt.) Rózs orosz 121—122 márka (= 7.12—7.18 frt). Minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

München, június 6. Buza 23.10 márka (= 13.58 frt), Rózs 18.65 márka (= 10.97 frt), Zab 19.20 márka (= 11.29 frt). Minden 100 kilonként. Hozatal 4.473 q. Készlet 3.174 q. Átszámítási árfolyam 100 m. = 58.80 frt.

Lindau, június 6. Orosz buza 23.50—25.90 márka (= 13.82—15.23 frt). Román buza 25.10—25.90 márka (= 14.76—15.23 frt).

Páris, június 6. *(Megnyitás.)* Buza folyó óra 28.45 frank (= 18.57 frt). Buza júliusra 27.60 frank (= 18.17 frt). Buza július-aug-ra 26.35 frank (= 12.57 frt). Buza 4 utolsó óra 22.95 frank (= 10.95 frt). Rózs folyó óra 19.25 frank (= 9.18 frt). Rózs júliusra 17.75 frank (= 8.46 frt). Rózs július-aug-ra 16.—frank (= 7.63 frt). Rózs 4 utolsó óra 14.25 frank (= 6.79 frt). Minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 frank = 47.70 forint.

Páris, június 6. *(Zárlat.)* Buza folyó óra 28.60 frank (= 18.64 frt). Buza júliusra 27.90 frank (= 18.30 frt). Buza július-augusztusra 26.70 frank (= 12.83 frt). Buza 4 utolsó óra 23.35 frank (= 11.14 frt).

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDEK.

Bécs, június 6. A mai előtőzsde, tekintettel, hogy a külföldi jelentések semmi ösztönt sem nyújtottak, valamint hogy a legújabb aratási hírek a termési kilátásokat gyengítették, tartózkodóan nyílt meg. Egyedül dohányrészesvények keresettség nagyobb mértékben. A déli tőzsdén a helypolitikai események nemzetközi papirokban korlátolt üzlet mellett gyengülést okoztak.

Az előtőzsdén: Osztrák hitelrészesvény 358.25—358.75, Anglo-bank 158.75, Union-bank 206.—, Osztrák földhitel 472.—, Ländlerbank 227.75, Magyar jelzálogbank 254.—253.50, Magyar hitelrészesvény 401.50—401, Osztrák-magyar államvasut 362.50—361.75—, Déli vasut 77.05—77.25, Alpesi banya 164.30—163.60, Rimamurányi 252.50, Elbe-völgyi vasut 263.25—263, Dunagőzhajózási 486.—, Magyar aranyjárdék 121.25, Magyar koronajárdék 99.15, Török sorsjegy 61.25—61.—, Német márka 58.88³/₄, Dohány részesvény 133.50—132.25, Májusi járadék 101.95, Osztrák koronajárdék 101.50, 20 frankos 9.53, Magyar ipar- és kereskedelmi bank 105.25, Adria 218.—, Tramvaj 526—524, Magyar általános kőszénbánya 113.—, Vasut közlekedési intézet 182.—183.—.

Dél előtt 11 órakor zárultak: Osztrák hitelrészesvény 358.75, Bankverein 269.50, Anglo-bank 158.25, Union-bank 269.—, Ländlerbank 227.75, Osztrák-magyar államvasut 361.75, Déli vasut 77.25, Alpesi banya 163.75, Májusi járadék 101.95.

A déli tőzsdén: Osztrák hitelrészesvény 358.12, Osztrák földhitel 400.50, Anglo-bank 158.25, Bankverein 269.50, Ländlerbank 227.75, Osztrák-magyar államvasut 361.12, Déli vasut 77.75, Elbe-völgyi vasut 263.25, Északnyugati vasut 248.50, Török dohányrészesvény 135.—, Alpesi banya 163.40, Májusi járadék 101.90, Török sorsjegy 61.40, Német márka 58.91, Unionbank 295.75, Rimamurányi 252.—, Magyar koronajárdék 99.15.

Délután 2 óra 30 perczkor jegyezték: Magyar aranyjárdék 121.25, Magyar koronajárdék 99.15, Tiszai kölcsönsorsjegy 133.60, Magyar földtehermentesítési kötv. 97.—, Magyar hitelrészesvény 400.—, Magyar nyereségekölcsön sorsjegy 157.50, Kassa-oderbergi vasut 190.75, Magyar kereskedelmi bank 1434.—, Magyar vasuti kölcsön ezüstben 100.—, Magyar keleti vasuti állami kötvények 119.75, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 261.50, Rimamurányi vasrészesvénylárásúság 252.—, 4²/₁₀ papírjárdék 101.95, 4²/₁₀ ezüstjárdék 101.85, Osztrák aranyjárdék 121.60, Osztrák koronajárdék 101.50, 1860. sorsjegyek 141.75, 1864. sorsjegyek 193.25, Osztrákhitelsorsjegyek 200.20, Osztrák hitelrészesvény 358.25, Angol-osztrák bank 158.25, Union-bank 206.—, Bécsi Bankverein 269.75, Osztrák Ländlerbank 227.25, Osztrák-magyar bank 911.—, Osztrák-magyar államvasut 361.50, Déli vasut 77.75, Elbe-völgyi vasut 262.75, Dunagőzhajózási részesvény 486.—, Alpesi bányarészesvény 163.40, Dohányrészesvény 135.—, 20 frankos 9.53, Császári királyi vert arany 5.67, Londoni váltóár 120.30, Német bankváltó 58.85. Az irányzat kedvtelen.

Bécs, június 6. *(Utőtőzsde.)* A déli tőzsde zárata után jegyezték: Osztrák hitelrészesvény 358.12, Magyar hitelrészesvény 400.50, Anglo-bank 158.—, Bankver. 269.50, Union-bank 295.50, Ländlerb. 227.50, Osztrák-magyar államvasut 361.25, Déli vasut 77.62, Elbe-völgyi vasut 263.—, Északnyugati vasut 249.—, Török dohányrészesvény 133.—, Rimamurányi vasut 252.—, Alpesi banya 163.25, Májusi járadék 101.90, Magyar koronajárdék 99.15, Töröksorsjegy 61.—, Német márka 58.91, Fegyvergyár 312.—, Osztrák koronajárdék 101.50, Magyar aranyjárdék 121.20, 20 frankos 9.54.

Berlin, június 6. Ezüstjárdék 101.60, Osztr. aranyjárdék 103.25, Magyar aranyjárdék 102.75, Magyar koronajárdék 99.60, Osztrák hitelrészesvény 224.25, Osztrák-magyar államvasut 153.50, Déli vasut 31.60, Elbe-völgyi vasut 133.50, Buzsiehrádi vasut 306.25, Osztrák bankjegy 169.75, Rövid lejáratú váltó Bécsre vagy Budapestre 169.80, Rövid lejáratú váltó Párisra 80.75, Rövid lejáratú váltó Londonra 20.43—, Orosz bankjegy 217.—, Laura-kobó 208.75, Harpeni 189.75, Olasz központi vasut 133.50, Török sorsjegy 115.60, Olasz járadék 92.40.

Az utőtőzsdén: Osztrák hitelrészesvény 224.10, Osztrák-magyar államvasut 153.40, Déli vasut 33.60, Magyar aranyjárdék 102.75, Discontó-társaság 200.10.

Frankfurt, június 6. *(Zárlat.)* 4²/₁₀ ezüstjárdék 86.20, 4% osztrák aranyjárdék 103.20, 4% magyar aranyjárdék 102.70, magyar koronajárdék 99.60, osztrák hitelrészesvény 303.75, osztrák-magyar bank 774.—, osztrák-magyar államvasut 310.12, déli vasut 39.50, északnyugati

vasut 212.—, bécsi váltóár 169.62, londoni váltóár 20.417, párisi váltóár 80.775, Bécsi bankverein 223.37, villamos részesvény 198.60, alpesi bányarészesvény 139.—, 3% magyar arany-kölcsön 89.—, 4²/₁₀ papírjárdék 86.70, Elbe-völgyi vasut 225.—, Az irányzat szilárd.

Hamburg, június 6. *(Zárlat.)* 4²/₁₀ ezüstjárdék 85.90, osztrák hitelrészesvény 303.50, osztrák-magyar államvasut 776.—, déli vasut 165.—, olasz járadék 92.50, 4% osztr. aranyj. 103.10, 4¹/₁₀-os magyar aranyjárdék 102.50. Az irányzat gyengült.

London, június 6. *(Zárlat.)* Angol consolok 111.25, déli vasut 7.—, spanyol járadék 35.75, olasz járadék 92.25, 4% magy. aranyjárdék 102.—, 4% rupia 62.³/₄, Canada pacificvasut 87.¹/₂, leszámítolási kamat 1.³/₄, ezüst 27.50 Az irányzat szilárd.

Frankfurt, június 6. *(Utőtőzsde.)* Osztrák hitelrészv. 303.75, Déli vasut 69.50, Osztrák-magyar államvasut 310.37.

Frankfurt, június 6. *(Esti tőzsde.)* Osztr. hitelrészesvény 303.37, Déli vasut 69.50. Az irányzat csendes.

Páris, június 6. Uj 3% francia járadék 101.65, 3¹/₁₀-os francia járadék 103.17, 3¹/₂% francia járadék 106.37, Osztrák földhitelintézet 1300, Osztrák-magyar államvasut 777.—, Osztrák aranyjárdék 102.75, Déli vasuti elsőbbség 387.50, Török sorsjegy 112.—, Olasz járad. 93.47, Spanyol kölcsön 36.37, Meridional 680.—, Otomanbank 555.—, Rio Tinto 669.—, Debeers 695.—, Eastland 127.—, Chartered 62.—, Randfontein 39.50, Magyar aranyjárdék 104.—, Alpesi banya 350.—, Török dohányrészesvény 292.50.

New-York, június 4. Ezüst 59.¹/₁₀.

IDŐJÁRÁS.

A m. kir. meteorologiai központi intézet távirati jelentése 1898. június 6-án reggel 7 órakor.

Állomások	Legnagyobb mín. 700 +	A hőmérsékletet Celsiusus szerint	Csapadékmm.	Állomások	Legnagyobb mín. 700 +	A hőmérsékletet Celsiusus szerint	Csapadékmm.
Arvadárja	52.8	+ 12.4		Pola	62.9	+ 18.4	
Belmeczbánya	63.8	+ 9.8		Lesina	62.6	+ 19.3	
N.-Szombat	65.4	+ 10.5		Sarajevo	63.0	+ 16.2	
Magyar-Ovár	66.1	+ 11.0		Torino	61.2	+ 14.4	
O-Gyalla	64.4	+ 10.8		Florenz	64.2	+ 19.0	
Budapest	63.6	+ 14.4		Róma	65.2	+ 18.3	
Sopron	63.3	+ 9.0		Nápoly	65.5	+ 16.8	
Herény	64.8	+ 12.3		Britidisi	60.0	+ 23.3	
Keszthely	65.5	+ 15.4		Palermo	65.4	+ 18.6	
Zágráb	66.6	+ 13.4		Malta	64.3	+ 19.4	
Fiume	64.5	+ 14.7		Zürich	63.3	+ 7.8	3
Cirkvenica	63.2	+ 16.2		Biarritz	64.7	+ 14.7	2
Pancsova	65.6	+ 14.2		Nizza	61.8	+ 15.1	
Zsombolya	63.2	+ 14.5		Páris	60.2	+ 11.1	9
Arad	62.8	+ 13.7		Kopnehágya	55.5	+ 9.2	
Szeged	62.7	+ 14.7		Hamburg	57.5	+ 11.4	
Szolnok	63.4	+ 14.0		Berlin	60.6	+ 14.5	
Eger	62.7	+ 11.3		Christiansund	41.1	+ 7.8	
Doboz	62.1	+ 14.0		Stockholm	55.7	+ 6.7	
Keszvár	64.5	+ 6.5		Szent-Pétervár	59.2	+ 17.1	
Ujváros	62.9	+ 19.3		Moszkva	60.5	+ 17.1	
Szabán	63.3	+ 15.0		Varsó	51.5	+ 12.6	
Nagy-Várud	63.1	+ 14.6		Kíov	57.6	+ 12.9	
Kolozsvár	60.5	+ 15.2		Odessa			
Nagy-Szabos	61.2	+ 16.2		Szibira	61.0	+ 18.9	
Bécs	65.5	+ 11.5		Ezöba	59.7	+ 13.8	
Salzburg	66.1	+ 8.6		Konstantinápoly	62.8	+ 20.5	1
Klagenfurt	66.3	+ 7.7					

A lényeges maximuma északkeletről terjeszkedik és megakasztja az Anglia táján elterülő depresszió előnyomulását. Az európai időjárásban túlsúlyban van a száraz jelleg. A hőmérséklet emelkedés nyugaton egyre tart. Hazánkban tegnap már nem volt eső sehol sem, sőt az idő jobbra derült. Ejjel a hőmérséklet iránylag alacsony és a nappali felmelegedés lassan fokozódik. Többnyire száraz idő várható, levábi hőemelkedéssel.

VIZÁLLÁS.

— Június 6-án. —

Folyó	Vizmérséklet	Vizállás reggel	Áradás v. apály	Folyó	Vizmérséklet	Vizállás reggel	Áradás v. apály
Don	Schärding	+ 148	4	Tisza	M.-Szeged	+ 60	—
	Pécsau	+ 271	3		Tisza-Cihek	+ 26	—
	Bécs	+ 92	3		V.-Nemény	+ 190	—
	Pozsony	+ 250	3		Csep	+ 24	—
	Komárom	+ 320	3		Tokaj	+ 298	—
	Budapest	+ 316	3		Szolnok	+ 275	—
	Ercsi	+ 301	3		Csongrád	+ 230	—
	Paks	+ 292	3		Szeged	+ 247	—
	Mohács	+ 301	3		Titell	+ 330	—
	Ujvidék	+ 368	3		Deés	+ 42	—
	Zimony	+ 286	3		Szalmar	+ 123	—
	Pancsova	+ 278	3		Láporca	+ 21	—
	Háziak	+ 248	3		Laherza	+ 16	—
	Orsova	+ 308	3		Ung	+ 15	—
	M.-Falu				Ujváros	+ 40	—
	Zepin	+ 118	3		Bartfa	+ 40	—
	Szeged	+ 108	3		Zenplén	+ 302	—
	Eszekújvár				Székely	+ 332	—
	Sárvár	+ 235	3		H.-Neméti	+ 68	—
	Győr	+ 78	3		B.-Ujfalva	+ 65	—
	Zákány	+ 78	3		Szék.-M.	+ 0	—
	Eszék	+ 84	3		Nagyvárad	+ 18	—
	M.-Szardab	+ 120	3		F.-Négy	+ 36	—
	Zágráb	+ 84	3		Bolonyas	+ 114	—
	Szombod	+ 230	3		Borosjenő	+ 114	—
	Mitrovica	+ 219	3		Békes	+ 104	—
	Károlyváros	+ 240	3		Gyoma	+ 168	—
	Novi				Gy.-Fehérv.	+ 30	—
	Banjaluca				Arad	+ 78	—
	Doboj	+ 85	3		K.-Kostoly	+ 123	—
	Zwornik				Tomcsvár	+ 45	—
					N.-Becskere	+ 81	—

Isak asztalozás: * = Jegen viz; + = 0 felett; — = 0 alatt

← = áradás; → = apály; ? = kétség.

A szerkesztésért felelős: a főszerkesztő.

A MILLIOMOS.

Angol regény.

(39)

Írta: CROKER M. B.

— Tarkán? kérdezte a kis leány.
— Igen, a kék szalagoddal.
— És nyakkendőmmel?
— Természetesen!
— Hát akkor kezd el, mindjárt ebben a perczen!

— Ez nem megy olyan gyorsan, először meg kell szerezni mindent, ami a rajzolás-hoz és a festéshez szükséges és azután neked egy óra hosszáig nyugodtan kell ülnöd. Ha ezt nem tudod megtenni, a kép förtelmes lesz. Erted? Az esetjeim és a festőállványom odaát van Haddon Hallban. El kell érte küldenem és addig te, ha akarod, kicsinosíthatod magadat.

Még be sem fejezte mondókáját, a kis hű teremtés már elfutott és hindostán nyelven, parancsoló hangon, Aját szólította.

Brande asszony nem hitt a szemének, amikor egy órával később aggódva, hogy ugyan mért csendes olyan sokáig a kis csin-talan, a verendára lépett és azt látta, hogy a gyermek, mintha csak szobor lenne, mozdulatlanul ül a széken.

— Látod, lefest engem! csicseregte Szendécske meglegedetten. De nem szabad megmozdulnom. Nézd csak meg, mennyire van már! folytatta, miközben a szemével Markra intett, aki szorgalmasan dolgozott, jóllehet balkarjának használhatatlansága nagyon akadályozta munkáját.

Sally néni és Honor közelebb jött. Azt hitték, hogy gyöngye vázlatot fognak látni, olyan munkát, amelynek csak az a célja, hogy a gyermeket egy ideig nyugodtan tartsa, de nem kevésbé voltak meglepve, amikor a vászonról alapvonásaiban már kész, pompás arckép, Szendécskének a megszólalásig hű képmása mosolygott rájuk.

— Hiszen ön igazi és valóságos művész! mondotta az öreg hölgy.

— Oh nem, épen nem valóságos, felelte Mark nevetve. Már egy évnél hosszabb idő óta nem próbáltam arcképet festeni, a tájképfestéshez pedig egyáltalán nem értek. Természetesen, mint mindenki, aki tudja, hogyan kell a czeruzát és az esetet fogni, én is megpróbáltam már a hópelyhek festését, de semmire sem jutottam. A hó, melyet én

festek, olyan, mint a gyapju. Még legjobban sikerülnek az emberi arczok és az állatok.

— Szép a képem, kérdezte a modell. Van olyan szép, mint amilyen én vagyok?

— Ki mondta neked, hogy szép vagy? kérdezte Sara néni.

— Mindenki azt mondja. Mindig azt hal-lom: Milyen szép kis leány!

— No, mondhatom neked, hogy a kép sokkal szebb, mint te, felelte az öreg hölgy, azután Markhoz folytatta: Mint arcképfestő megalapíthatná szerencséjét!

— Ezt már gyakran mondták nekem, talán épen azért, mert nincs kilátás rá, hogy a tanácsot valaha követhetném. A modell jellemét megértem és eltalálom a hasonlatossá-got, de képet nem tudok befejezni. He már-tul vagyok a vázlaton, elrontom az egész his-tóriát.

— Kérlek, ne rontsd el az én képemet! könyörgött egy siránkozó hang.

— Ne félj, gyermekem, már az eléggé el van rontva, felelte szokatlan komolysággal a fiatal művész.

— Miért nem mondtott nekünk soha sem-mit erről az ön tehetségéről? kérdezte az öreg hölgy, aki ugyancsak rátámaszkodott Mark székére. Annyi örömet szereszhet ezzel barátainak. Nem csinálhatna valami egészen kis vázlatot Benről?

Azonnal meg fog történni. Szendécske vázlatának egy napig száradnia kell és így sorra kerülhet a másik áldozat. A szükséges anyag kéznél van és így légy nyugodt Ben, vén fickó, vázlatban az utókor számára meg-örökítlek.

Ben, talán azért, mert nem volt eléggé hű, nem ült olyan nyugodtan, mint Sze-n-décske. Minden pillanatban megzavarta hely-zetében valami, különösen egy kis tüskés-disznó, mely a veranda rácsozatán bekukucs-kált és kísértésbe hozta őt, hogy utána va-dáásszék, amit, természetesen eredmény nélkül, néhányszor meg is tett.

A reggel gyorsan eltelt. Amikor Pelham tíz órakor megjelent a tizórainál, felesége két képpel jött eléje: az egyik Szendécske olaj-vázlata volt, a másik Ben félig kész kréta-raja.

— Ben kitünő! kiáltotta örömmel. Ez a tekintet, ez a fehér folt az ajkán, ez a vasár-nap délutáni pofa kitünően el van lesve az életből. És itt Szendécske, az ő angyali

arczoscájával! De azt hiszem, hogy emez, a megszólalásig hű kép nélkül sem felejtettem volna el ezt a kedves teremést.

A reggelinél nagyon vidám volt a han-gulat. Milyen jó, hogy senkisémet lát a jövőbe és senkisémet sejtette, hogy az ebéd a leg-szomorubb ebéd lesz, melyet a jelenlevők valaha elfogyasztottak Rookwood vörös cserép-fődele alatt!

Jervis Mark tíz nap óta lakott Brandeék-nál és mindeddig nem nyílt alkalmam, hogy Honor előtt megnyissa szívét és elmondja neki titkát. Most, hogy egy fedél alatt élt vele, minden bátorsága és reménye cserben hagyta. Hiszen meg fog botránkozni, ha az ő szájából hallja meg, hogy milliomos! Ehhez járul még az is, hogy „Szendécske, a rettenetes gyer-mek — most már ő is így nevezte — egy pillanatra sem hagyta őket magukra. De meg ugyanazon délután elérkezettnek látszott a vára várt pillanat. Szendécske gyermekmulat-ságra volt meghíva. Brande asszony az új árvaház ügyében összehívott bizottsági ülésre volt hivatalos, azután mindannyian együtt akartak sétálni.

— Ti ketten, te Honor és ön Jervis, mindig előre mentek az erdőben, mondotta a nagybácsi. Negyedóra múlva ulánatok jöve-k. A sétával étvágyat szerzünk magunknak az ebédhez. Vigyék el Bent is. Legalább szalad-gálhat és kergetheti a majmokat.

Honor és kísérete szót fogadtak és vidá-man lépdegöltek a széles, homokos uton, amely az erdő árnyában kigyózó vonalban felvezetett a dombra. Pompás délután volt, a fenyőfák illata és a friss hegyi levegő megré-szegtette őket, mint a pezsgő.

— A mi Ben unokaöcsénk nagyon vi-dámnak látszik, mondá Jervis a körülöttük ugrándozó kutyára mutatva.

— Igen, ez az ő kedvencz utja. Nagy-on jó gondolat volt öntől, hogy Bennel is ajándékot adatott a néniinek.

— Tulajdonképen Sladen asszony adta nekem ezt az eszmét.

— Szegény asszony! Reménytelen, ebben az évben mégis elmehet Angolországba, hogy gyermekeit meglátogassa, akiket már öt év óta nem látott.

— Én is tiszta szívből kívánom ezt neki. És ha én az ő helyén volnék, nem jönnék többé vissza, hanem ott maradnék.

(Folytatása következik.)

1-ső huzás már 1898. június 15-én, 2-ik huzás 1898. szeptember 15-én.

1 forintért

2 huzásra érvényes

kolozsvári szeretetház sorsjegyei

4000 nyereménnyel.

160,000 koronaérték.

Kaphatók: A rendező-bizottságnál Kolozsvárt, továbbá Kormos Gyula és társa főelárusítónál Budapesten és minden sorsjegyelárusítóhelyen, úgy helyben, mint vidéken.

Nehéz, évekig tartó
görcsök, eskor.

A biztos gyógyulás teljes jótál-lása, levél útján, 8 frt 50 kr. utánvétele mellett, 80 év óta mindig kedvező eredmények.

Képviselet Ausztriában:
Jekel Ferencz, gyógyszer-
rész, Breslau, Neudorf-
strasse 3.

Több kiállítás! éremmel kitüntetve
Budapesti Jalousia és ablakredőnygyár

Justus Sándor és fia

Andrássy-ut 60. sz. Csengery-u. sarkán.

ajánlja

gördülő faredőnyeit

acélpánttal vagy hevederrel összekötve.

szabadalmazott hengerverszerkezetével!!

és minden másba végő gyártmányait. Árjegyzék vagy költségvetés ingyen és bérmentve. Telefon 23-08.

ADRIA

kerékpárokön nyerték

az 1898. június 5-én rendezett kerékpárversenyeken

Karánsebesen az első három díjat,
Budapesten a „Magyar Athletikai Klub” versenyén pedig az 5000 méteres
kerékpárversenyben

az első díjat.

Városi raktár

és

zárt kerékpáriskola:

Royal-szálló.

SZÍNHÁZAK.

Budapest, kedd, 1898. június 7-én.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Krt. Bécsi 139.

A Gabi-villa.

Vígjáték 3 felvonásban. Írta: Gandillot. Fordította: Váradny A.

Személyek:

Bachelier Nádai
Ernest Császár
Gomery Vizvári
Houillon Bercsényi
Edgard Zilahi
Blariné Gabányi
Blariné Lendvayné
Gomerinné Vizváriné
Gabriella Cs. Alszeghi

Kezdete 7 1/2 óraker.

NÉPSZÍNHÁZ.

A varázsgyűrű

Operette 8 felvonásban, 5 képben, Írták: D'Ennery Adolphe és Burani Paul. Ford.: Komor Gyula. Zenéjét szerzte: Planquette H.

Személyek:

XV. Lajos Szirmai
De Chavannes Szerdahelyi
Renée Nádai Ilonka
Leocadie Vidorné
De la garde Georges F. Hegyi
Nicolas Vidor
Michelette Kürty Klára
Vaipinon lovag Kúss M.
Artois Kiss M.
La Popelinère Terseyi

Kezdete fél 8 óraker.

VÁROSLIGETI SZÍNHÖR

Igazgató Feld Zsigmond.

Jótekonyczú előadás a Wahrmann Mór betegsegélyző-egylet javára.

Trilbyk.

(Az aggszűzek.)

Eredeti énekes bohózat a fővárosi életből 8 felvonásban. Írta: Feld Mátyás. Zenéjét szerzte: részben ömzálította Fodor karmagy.

Kezdete 7 óraker.

WULFF EDE czirkusza.

Ma és naponta este 7 1/2 óraker NAGY ELŐADÁS.

Előadásra kerül:

Udvari ünnep XV-ik Lajosnál.

Látványos kép, teljesen új díszletekkel. Rendezi Wulff Ede igazgató. Ezenkívül fellépnek az összes művészek és művésznők, a bohócok és a Dummer August; a legjobban idomított lovakat Wulff Ede igazgató vezeti elő. Jegyek delután 5 óráig Kertészrné dohánytöszdejében kaphatók. Holnap este 7 1/2 óraker nagy előadás:

Udvari ünnep XV-ik Lajosnál.

Ős-Budavára

Ma, kedden, június hó 7-én

Confetti Jour-fix.

Két varieté-előadás

külön-külön műsorral este 8 és 10 óraker.

Belépő-díj 50 kr. Gyermekek 10 kr.

A földalatti villamos-vasút éjféli után 1 óráig közlekedik.

Zavaszi Nemzetközi Kiállítás

az új műcsarnokban

az **Andrássy-ut végén** 1898. április 15-től június 15-ig.

Nyitva reggel 9 órától este 7-ig.

Minden csütörtökön este 7-11-ig sétahangverseny.

Buffet.

Belépő-díj egy korona. Vasárnap delután 1 órától 20 krajczár.

Bárkinek ingyen és bérmentve.

D. olajfestészeti cikkek árjegyzéke (festőművészek és dílettársok részére.)

Seefehner J. L.

cs. és kir. udvari papír-, rajz- és festőeszer-kereskedésből

Budapest, IV., Váci-utca 9. sz.

VIGSZÍNHÁZ.

713. szám. 713. szám.

A hálókocsik ellenőre.

Vígjáték 8 felvonásban. Írta: Alexandre Bisson. Fordította: Zempléni P. Gyula.

Személyek.

Godefroid György Hegedűs
Lucienne felesége Lánosz
Montépin, ap óca Gal
Montépiné Nikó Lina
Godefroid Góth
Szt. Medard Balassa
Labordave Szerényi
Charbonneau Rózsaszék
Charbonneau Makróczyné
Angéle Berzotai

Kezdete fél 8 óraker.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

A kikapós patikárius.

Bohózat 4 felvonásban. Írta: Gandillot. Fordította: Holtai Jenő.

Személyek:

Fourgeot Szilágyi Y.
Paulette Aranyossy
Ferdinánd Balla K.
Bertinot Boros E.
Bertinot-né Hettyey A.
Paturin Mátyás
Paturin-né Sz. Szilassy
Caroli Iványi

Kezdete 7 1/2 óraker.

BUDAI SZÍNHÖR.

Tamás bátya kunyhója.

Népies dráma 5 felvonásban.

Kezdete 7 és fél óraker.

KISFALUDY-SZÍNHÁZ

Ó-BUDÁN.

Igazgató: Fojár Dező

A madarász.

Operette 8 felvonásban.

Kezdete 7 óraker.

Színházi műsorok.

	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Vigszínház	Népszínház	Magyar Színház	Budai Színház	Kisfaludy Színház
Szerda	Bohéme-világ	—	—	Két tacsó	Aranylakodalom	Boeccaccio	Nebántsvirág
Csütörtök	A rejtett arc	—	—	Jáfet 12 felesége	Michu-lányok	Az ördög mátkája	Boszorkányvár
Péntek	Mukányi	—	—	A baba	Aranylakodalom	Quasimodo	—
Szombat	A kaméliás hölgy	—	—	Jáfet 12 felesége	A gesák	Az ujfundi	Pénzhamisítók
Vasárnap d. u.	—	—	—	—	—	—	—
Este	A Pont Biquet család	—	—	1848. Hadak útja.	Aranylakodalom	Az ujfundi	Csókon szerzett vőlegény

A Kőbányai Király-Sörfőző

dr. Korányi és dr. Kétyl egyetemi tanár irak által gyógyezelokra ajánlott

„Malátasöre“

idegbajokban, vérszegénységben, emésztési zavaroknál, gyengeségben stb. kiváló sikerrel használják.

Legkellemeoseb üdítő-ital.

Megrendelhető a gyári irodában **Kőbányán**, vagy a városi irodában **VII. Kertész-utca 40.**

Szt.-Lukácsfürdő.

Étterem, kávéház és amerikai bar.

Helyiségekben egész nap

katonazene.

Étkezés teríték szerint. Pontos kiszolgálás.

Kérésre árak.

Tisztelettel **Fodor L. József.**

Finom női fehérneműket és

menyasszonyi kelengyéket

Julányos árban, legnagyobb választékban ajánl 607

Kanitz Ferencz és Tsa

szepességi vászonraktára

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 11.

Kőbányai Király-Sörfőző-

részvénytársaság.

Alaptőke: 4,800.000 korona. Telefon: 61-50.

A regalebérletek kilátásban levő megszüntése által a sörkereskedés sok nyugttól, kellemetlenségtől és akadálytól szabadul meg, minek folytán vidéki raktárainkat tetemesen megszaporítottuk.

A sörkereskedés a jelzett törvényhozási intézkedés folytán előreláthatólag fokozottabb fejlődésnek és kedvezőbb gazdasági eredményeknek nézhet elébe, különösen miután kétségtelen, hogy a sörgyárak jogos kívánalmait a söradó-reformnál a magas kormány által kellő figyelemben fogják részeltetni.

Felhívjuk emellegve mindazokat kik sörkereskedéssel rendszeresen szándékoznak foglalkozni, hogy a felállítandó vidéki raktár szervezése tekintetében, bizalommal hozzánk fordulni sziveskedjenek.

A hozzánk forduló ügyfeleknek készséggel szolgálunk kimerítő felvilágosításokkal, valamint már eleve biztosíthatjuk, hogy országszerte elismert legjobb sörgyármányainkat jutányosan a legnagyobb pontossággal és lelkiismeretességgel szolgáltatjuk ki.

Kőbányai Király-Sörfőző- részvénytársaság.

Csak fiatal embereket

érdekelhet tudni, hogy

a párisi dr. Boiton Injektio Oriental

már néhány napi használat után elmulasztja még a legidültbb és legelhanyagoltabb bajokat is, — főleg azokat, melyek Santal-olaj vagy Copalva-balzsammal kísérletezni, mert ezek csak a gyomrot runják, de a bajt nem gyógyítják meg.

Főraktár: Zoltán Béla gyógyszerárban Budapest

V., Széchenyi-tér és Nagyköröna-utca sarkán, hol tvegenként 1 forint kapható.

A világhírű Champion és The Royal Progress

kerékpárokat raktárain tulzsufoltsága

következtében hallatlan olcsón szállítom.

LÁNG JAKAB

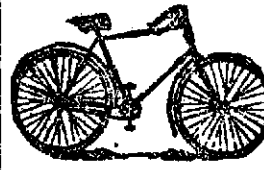
kerékpár nagy-raktára

BUDAPESTEN,

VIII., József-körút 41.

Két évi jótállás!

Öngy kerékpáriskola és szak-értői javító-műhely.

Tornaszeközök, függő-ágyak, kötélárak, hálók

ruhaterítők fehér kenderből, zsinórok, tömlők, havederők, zsákok és ponyvák, valódi angol Lawn-Tennis és kert-társas-játékok.

Seffer Antal

Budapest, IV., (Károly-laktanya) Károly-utca 12. sz.

Vidékre árjegyzék szerint.

FOGAK

injeckio. Igen tartós fogtömés. — Fogkoronák gyökerekre illesztetnek, melyek a szájpadiást főtőlegessé teszik.

Fogorvos dr. NEUFELD,

Budapest, Kossuth Lajos-u. 4. Dreher-palota.

Vasár- és ünneppapokon delután 4-5-ig.

!! Rendkívüli meglepő ujdonság !!

Tűzveszélytelen

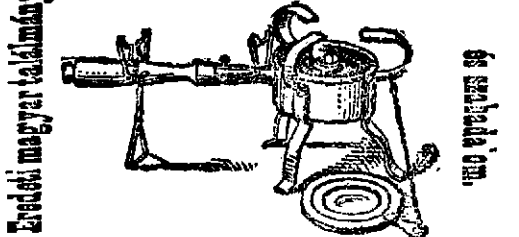
mert feldöntés esetén sem ömlik ki a szesz

a „RECORD“

szabadalmazott gyorsfőző

hajsütő állványval kombinálva.

50% szeszmeztakarítás.

Bárkinek különösen praktikus. Minden háztartásban nélkülözhetetlen. Utazásoknál és fűrdőhelyeken kényelmes és csúszós. Erős meleg fejlesztés, nagy szeszmeztakarításal. Céines és tartós. Ára cinezve 1 frt, rézből 2 frt. Megrendelhető a gyároltati értékű ujdonságokat terjesztő betéti társaság-nál BUDAPEST V., Bátor-utca 15. Gyűnköknek és ismételtudókak megjelölt engedélyvel.

Bretschneider Zsigm. és fia

selmeczbányai czipő-áru gyára

Főraktár:

Budapest, VII., Károly-körút 19.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség heves tudomására adni, hogy czipőáru 1098

nagybani

raktárunkban egy kicsinybeni

eladás! Csztályt is létesítettünk és ezentúl mindenfajta férfi-, női- és gyermek-czipő a legolcsóbb árakon kicsinyben is kapható.

